

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX.: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
January 15, 1998

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, SAUSIS — JANUARY 15, 1998

Nr. 10

JAV drąsina Baltijos valstybes kelyje į NATO

Vašingtonas-Vilnius, spalio 14 d. (BNS) — Antradienį JAV Valstybės sekretorė Madeleine Albright pareiškė sveikinanti Baltijos valstybių siekį tapti NATO naremis, tačiau nenumatė, ar Lietuva, Latvija ir Estija bus tarp pakviestųjų į antrąją sąjungos plėtros bangą 1999 metais.

JAV vyriausybės informacijos agentūros USIA pranešimu, antradienį kalbėdama Valstybinės politikos centre, M. Albright apibendrinė pirmuosius darbo JAV Valstybės sekretorės poste metus.

„Mes tikrai sveikiname Baltijos valstybių siekį, ir mums rūpi jų saugumas. Tačiau dabartiniame etape mes nekalbame apie tai, kurios valstybės pateks į NATO antrojoje bangoje. Šis sprendimas bus priimtas 1999 metais“, pareiškė M. Albright.

Pasak jos, JAV prezidentas ne vieną kartą patvirtino, kad NATO durys atviroms toms valstybėms, kurios laikosi demokratijos principų ir vykdo rinkos ekonomiką. „Manau, kad dabartiniame etape įvardyti valstybes yra neproduktyvu“, sakė JAV diplomatinės vadovė.

Lietuvos diplomatų vertinimu, penktadienį Baltuosiuose Rūmuose pasirašytoje istorinėje JAV ir Baltijos valstybių bendradarbiavimo chartijoje pirmą kartą bus viešai reikiama JAV parama Baltijos valstybių siekiams tapti NATO naremis.

Pastaruoju metu JAV vyriausybės aukšti pareigūnai spaudoje pareiškia užuominu, kad Vašingtonas remia Baltijos valstybių narystės siekius, tačiau nėra įpareigotas siekti jų įgyvendinimo, nes didžioji pastangų dalis turės tekti pačioms kandidatėms. Įtakingi užsienio žiniasklaidos

atstovai priduria, kad Baltijos valstybių įstojimą į NATO nulems ir jų santykiai su Rusija.

Maskva patvirtina neigiamą nuostatą dėl Baltijos narystės NATO

Maskva, sausio 14 d. (Interfax-BNS) — JAV ir Baltijos valstybių bendradarbiavimo chartiją Rusija oficialiai „reaguos vėliau, kai Maskvoje bus susipažinta su galutiniu dokumento tekstu“, trečiadienį pareiškė Rusijos URM oficialus atstovas Valerij Nesteruškin.

Pasak jo, „Rusija, žinoma, domina chartiją rengiančių Vašingtono ir Baltijos valstybių dialogas, jo tonas ir kryptis“.

Diplomatas pranešė, kad Amerikos ir Baltijos valstybių kolegijos bendrais bruožais informavo Rusiją apie chartijos nuostatas. „Tačiau remiantis tik šia informacija, būtų per anksti daryti išvadas ir pateikti įvertinimus. Pirmiausia būtina susipažinti su galutiniu dokumento tekstu“, sakė Rusijos URM atstovas.

Jis atkreipė dėmesį į tai, kad kai kurie Baltijos valstybių politikai į pirmą vietą iškelia nuostatas, susijusias su šių valstybių siekiu integruotis į NATO. Todėl V. Nesteruškin pabrėžė, kad „iš principo neigiamas Rusijos pozicinis dėl Baltijos valstybių narystės NATO nesikeičia“.

Anot diplomato, Maskvoje laikomasi nuomonės, kad „atsakymų į Baltijos valstybių susirūpinimą, jų siekį užtikrinti pastovumą ir įvairiausių bendradarbiavimą, būtų kur kas konstruktyviau ieškoti, remiantis kompleksiais siūlymais, kuriuos praėjusių metų pabaigoje pateikė Boris Jelcin ir kuriais siekiama stiprinti saugumą ir bendradarbiavimą regione“.

Maskva pripažino psichologinę Vašingtono pergalę

Maskva, sausio 14 d. (BNS) — Psichologiškai Vašingtonas įveikė Kremlių, besirūgdamas su juo dėl Baltijos valstybių, trečiadienį rašė Maskvos laikraštis „Izvestija“.

Laikraščio duomenimis, Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Aleksandr Avdejev gruodį per kelionę po Baltijos valstybių sostines pripažino, kad prezidentas Boris Jelcin, siūlydamas Baltijai saugumo garantijas, nesugebėjo pateikti savo iniciatyvos priimtina siuolaikine forma ir tuo iš anksto ją pasmerkė nesėkmei.

Pažymima, kad Rusijos URM mėgina suaktyvinti Baltijos politiką, kaip formulavimą tas pačias rudenį pasakė B. Jelcin iniciatyvas, tačiau tikisi susikurti prielaidas griežtesnei politikai Baltijoje atžvilgiu, jeigu tokios politikos prireiks.

Laikraščio žiniomis, Lietuvos užsienio politikos sluoksniai jau susirūpino, kad Rusija nagrinėja galimybes iš naujo apsvaistyti ankstesnius dvišalius susitarimus, sudarytus 1991-1993 metais.

Pasak Bill Clinton administracijos atstovo, užsiminus apie JAV-Baltijos chartiją, iki šiol „Rusija reaguodavo visi-

Vilnius, sausio 13 d. Apie Bosnijoje žuvusį Lietuvos taikdary, vyresnįjį leitenantą Normundą Valterį primins paminklinis akmuo, antradienį atidengtas Lietuvos karo akademijoje, prie ramovės pastato, esančio netoli rikiuotės aikštės. Akmenyje iškalta žodžiai, skirtami 1996-ųjų balandį žuvusiam šios aukštosios mokyklos auklėtiniui atminti. 23 metų lietuvis taikdarys drauge su Danijos karininku Arne Andersen žuvo, kai jų patrulinis automobilis sprogo, užvažiavęs ant prieštankešio minos. Keturtojo Lietuvos taikdary būrio kario vyresniojo leitenanto Normundo Valterio atminimas yra įamžintas ir Danijoje, kur pastatytas paminklas.

Nuotr.: Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Jonas Andriškevičius deda gėles prie paminklinio akmens. (Elta)

Sveikatos apsaugos vadovai nusizengė tarnybinei etikai

Vilnius, sausio 14 d. (BNS) — Vyriausybės komisija, tyrusi honorarų skandalą Sveikatos apsaugos ministerijoje (SAM), nusprendė, kad ministras Juozas Galdikas ir kiti ministerijos vadovai pažeidė tarnybines etikos reikalavimus.

Trečiadienį paskelbtose komisijos išvadose teigiama, kad ministras pasielgė netiškai, gavęs sau užduotis ir papildomą atlyginimą pagal sutartis su savo ministerijos darbuotojais. Komisija pažymi, kad nėra taisyklių, kurios draustų ministrų dalyvavimą kuriant

teisės aktų projektus. Komisija nustatė, kad 1997 metais papildomai atlyginimams už teisės aktų rengimą Sveikatos apsaugos ministerijoje priskaičiuota daugiau nei 400.000 litų. Pinigų išmokėjimas buvo grindžiamas autorinėmis sutartimis.

Iš viso pinigai buvo priskaičiuoti 37 asmenims. Ministrui J. Galdikui paskirta daugiau nei 25.000 litų, viceministrams Vytautui Kriauzai ir Romaldai Baranauskienei — po daugiau nei 11.000 litų, ministerijos sekretorei Danguolei Jankauskienei buvo išmokėta beveik 34.000 litų.

Komisijos vertinimu, netiška yra ir tai, kad ministerijos vadovų atlyginimai už papildomus darbus viršijo jų metinį uždarbį.

Kazys Bobelis: Seimo nariai negali būti ministrais

Vilnius, sausio 14 d. (BNS) — Seimo narys Kazys Bobelis piktinasi, kad vyriausybės pareigūnai švaisto valstybės lėšas savo reikmėms, o pirminėms sritims skiria minimalų finansavimą.

Spaudos konferencijoje trečiadienį K. Bobelis piktinasi, kad keli šimtai tukstančių litų buvo išdalinta sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnams, išskaitant patį ministrą Juozą Galdiką, už sveikatos reformos įstatymų aktų ruošimą, o Seimo nariai, užimdami ir ministro postą, gauna dvigubą algą.

„Normaliame Vakarų pasaulyje ministras už tokį nusizengimą tuojau būtų atleistas ir turėtų pasiaiškinti teisme, nes tai yra nelegalu“, teigė K. Bobelis.

„Seimo narys gali būti ministras, tačiau niekur nepasirašyta, kad jis gali ir turėti teisę gauti ministro algą“, kalbėjo K. Bobelis.

Jis teigė nesuprantąs, kaip vyriausybė toleruoja tokį milijoninį įvairių pareigūnų atlyginimų neproporcingumą, kuomet Lietuva yra sunkioje ekonominėje ir socialinėje padėtyje.

K. Bobelis pažadėjo kovoti, kad nė vienas Seimo narys negalettų būti ministru.

Jis teigė netrukus ketinąs susitikti su naujuoju prezidentu Valdu Adamkumi bei išsakyti šias problemas ir panaigė siekiąs sveikatos apsaugos ministro posto, sakydamas, kad nori prezidentą tik konsultuoti ar jam patarti.

* Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) pareigūnai spėja, kad antradienį Vilniuje rastas uranas į Lietuvą buvo atvežtas dar iki atkuriant nepriklausomybę. STT atstovas spaudai Mindaugas Sėjūnas sakė, kad sulaukiję Lietuvos piliečiai Vladimiras Jefremenkovas ir Borisas Sedgubovas radioaktyviąją medžiagą keletus metus laikė užkase ka-

Karaliaučiaus sritis — tarptautinė problema?..

Varšuva, sausio 14 d. (BNS) — Išrinktasis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pareiškė, kad Karaliaučiaus srities statusas tebėra „tarptautinė problema“.

Jo pasakymas lenkų spaudoje rodo visiškai kitokį naujojo Lietuvos vadovo požiūrį į kaimynystėje esantį Rusijos administruojamą regioną, palyginti su prezidentu Algirdu Brazausku.

„Šiandien mažai kas teatmena, kad Potsdamo konferencijoje didžiosios valstybės sritį perdavė SSSR administracijai, tačiau tik laikinai, kitaip tariant, iki to laiko, kol bus nuspręsta, ką toliau daryti. Todėl tai yra tarptautinė problema“, Lenkijos savaitraščiui „Wprost“ pasakė V. Adamkus.

Kartu jis pareiškė, kad „geras bendradarbiavimas su visais kaimynais — tai būtina sąlyga taikos išsaugojimui šioje Europos dalyje“.

Pasak išrinktojo prezidento, „bus tęsiama Algirdo Brazausko politika, ir Lietuvos prioritetas yra ne tik įstojimas į NATO ir Europos Sąjungą, bet taip pat geri santykiai ir bendradarbiavimas su kaimynais, tarp jų ir su Rusija“.

Gruodžio pabaigoje septynios nedidelės Lietuvos partijos pasiūlė Vilniuje surengti tarptautinę konferenciją, kuri padėtų išspręsti Mažosios Lietuvos statuso ir ateities klausimą. Prezidentas A. Brazauskas tokį žingsnį pavadino „didele politine klaida“ ir nuo jo kategoriškai atsiribojo.

Konferencijos rengėjai sakė, kad Lietuva ir kitos valstybės turi nedviprasmiškai pasisakyti už Karaliaučiaus krašto demilitarizavimą ir perdavimą laikinai valdyti Jungtinių Tautoms.

Paklaustas apie tautinių mažumų Lietuvoje padėtį ir

mažumų kalbų vartojimą, V. Adamkus pabrėžė, jog „visos Lietuvoje gyvenančios tautinės mažumos turi teisę kultivuoti savo kalbą ir kultūrą“.

„Kalbėdamas apie valstybinę kalbą, turėjau galvoje pirmiausiai tai, jog seni žmonės, kurie jau nesugeba išmokyti lietuviškai, įstaigos galėtų vartoti kalbą, kurią moka“, sakė prezidentas.

„Labai stengsiuos, kad tautinės mažumos Lietuvoje būtų traktuojamos taip, kaip norėčiau, kad būtų traktuojami užsienyje gyvenantys lietuviai. Tačiau tautinių mažumų atstovai turi atminti, kad jų pirmoji pareiga yra lojalumas valstybei, kurioje gyvena“, pabrėžė V. Adamkus.

Remiantis paskutiniaisiais BNS pranešimais, naujasis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus mano, kad Karaliaučiaus srities klausimas yra sureguliuotas, ir Lietuva jokių pretenzijų dėl šios srities neturi, pareiškė V. Adamkaus atstovas spaudai Darius Tarasevičius.

Pasak jo, išrinktasis prezidentas nėra pasakęs tokių žodžių, kuriuos cituoja lenkų savaitraštis „Wprost“.

V. Adamkus yra ne kartą pažymėjęs, kad toliau tęs Lietuvos užsienio politiką, kurios vienas pagrindinių tikslų yra geri kaimynystės santykiai ir konstruktyvus bendradarbiavimas su Rusija pletra.

Prezidentūros atstovas sakė, kad santykiai su šia Lietuvos kaimyne bus grindžiami 1991 m. liepos 29 d. sutartimi dėl tarpvalstybių santykių pagrindų, kurioje valstybės išipareigojo gerbti viena kitos sienų neliečiamumą ir teritorinį vientisumą. Patvirtinant šią nuostatą, 1997 m. spalio 24 d. buvo pasirašyta sutartis dėl Lietuvos ir Rusijos sienos.

Rusijos prezidentas „prisiminė“ nepasveikinęs naujojo Lietuvos vadovo

Maskva, sausio 14 d. (Interfax-BNS) — Rusijos prezidentas Boris Jelcin pasiryžęs „geros kaimynystės dialogui“ su Baltijos valstybių vadovais ir „nėra neigiamai nusiteikęs“ prieš naująjį Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų, pareiškė Rusijos prezidento sekretorius spaudai Sergej Jastržemskij.

Pasak B. Jelcin sekretoriaus spaudai, „remiantis tarptautine praktika, naujam Lietuvos prezidentui bus nusiųsti Rusijos Federacijos prezidento sveikinimai“.

S. Jastržemskij, kuruojantis B. Jelcin administracijoje tarptautinius reikalus, kategoriškai nesutiko su nuomone, kad „Baltijos kryptis“ Rusijos politikoje „atsidūrė akluviteje“. Pasak jo, „Baltijos kryptimi“ Rusijoje laikomi ne tik santykiai su Estija, Latvija ir Lietuva, „Baltijos regionas — platesnė sąvoka, taip pat apimanti Baltijos jūros valstybių tarybos (BJVT) šalis“, sakė jis, pažymėdamas, kad 1997 metais buvo labai vaisingi Maskvos santykių su šiomis valstybėmis plėtros požiūriu.

pinėse netoli Vilniaus, bei panaigė spejimus, kad rastas uranas gali būti susijęs su Ignalinos atominė elektrine.

Pernai per Rusijos prezidento vizitą į Švediją buvo pakelbti Rusijos siūlymai sumazinti kariuomenę ir ginkluotę Karaliaučiaus srityje, imtis naujų pasitikėjimo Baltijos regione priemonių paneigti tezę, kad Rusijos santykiai su regiono valstybėmis apėmė sąstingį. O santykiuose su Estija, Latvija ir Lietuva, yra pasiekta pažangos, ypač Lietuvos kryptimi“, pareiškė S. Jastržemskij.

Anot jo, „labai sėkmingas buvo prezidento Algirdo Brazausko vizitas į Maskvą“.

„Valstybės pasirašė sienos sutartį, išsprendamos iš praeities likusius klausimus ir atverdamos naują dvišalių santykių puslapi“, sakė S. Jastržemskij, pridurdamas, kad „dėl žinomų priežasčių“ atsilieka santykiai su Ryga ir Talinu.

Rusija tikisi iš Baltijos valstybių teigiamo požiūrio. Jo „pozymių jau yra“, pabrėžė Sergej Jastržemskij.

KALENDORIUS

Sausio 15 d.: Paulius, Ida, Dailius, Skirgaila, Sniegolė. 1923 m. atvadutas Klaipėdos kraštas.

Sausio 16 d.: Marcellis, Honoratas, Jovaras, Norgaile.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

**IDOMŲ PAREIŠKIMAI
RADIJO BANGOMIS**

Detrito lietuvių telkinį pirmą kartą aplankė naujasis JAV ir Meksikai Lietuvos Respublikos ambasadorius Stasys Sakalauskas, lydėjęs Lietuvos Užsienio reikalų ministrą ir Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos vadovą Algirdą Saudargą. Sausio 10 d., prieš skrisdamas į Detroitą, ministras Saudargas pasikalbėjo su „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės atsakinėju ir klausytojams apie Lietuvos Seimo koalicijos poziciją ir įvykių prezidentinių rinkimų rezultatus. Antrame rate, min. Saudargo vadovaujama partija rėmė Valdą Adamkų. Ministras tikisi bendrai dirbti su naujai išrinktu prezidentu. Toje pačioje laidoje buvo perduotas ir „Tėvynės sąjungos“ vadovo ir Seimo pirmininko prof. Vytauto Landsbergio telefoninis pasikalbėjimas, kur buvo išreikšta prof. Landsbergio nuomonė apie įvykius rinkimuose ir jo išpūdis iš pasikalbėjimo su Valdu Adamkum ir Raimundu Miezeliu. Šis pasikalbėjimas buvo aprašytas „Draugo“ sausio 13 d. laidoje. Taip pat buvo perduotas reportažas apie Michigan 4-tos apygardos Kongreso atstovo Dave Camp laišką, kuris buvo įtrauktas į Arturo Paulausko gruodžio 31 d. „Lietuvos ryte“ išspausdintą politinę reklamą. Išleidus Kongreso atstovo pavadė ir apygardos pažymėjimą, ir sulietuvinus pavarde, į „Kempas“, skaitytovai sudarė vaizdą, kad tai būtų laiškas iš buvusio New Yorko valstijos Kongreso atstovo ir kandidato į viceprezidentą Kemp. Kongreso atstovas Dave Camp yra vienas įtakingesnių Michigan Kongreso atstovų, pažįstamas Lansing LB pirmininko Sauliaus Anuzio, kuris 1997 m. birželio mėnesį supažindino Artūrą Paulauską su rinkimų eiga ir kongreso atstovu Dave Camp.

Ši reklama gal ir būtų praėjusi be dėmesio, bet kadangi Adamkus rinkimuose dalyvauja Remigijus Gaška, buvęs šio rajono (Midland, Michigan) gyventojas, visuomenė buvo supažindinta su Paulausko rinkimų kampanijos naudota klasta. Kongreso atstovas Dave Camp, sausio 7 d., pasiuntė

sveikinimo laišką Valdu Adamkui.

**A. SAUDARGAS IR
S. SAKALAUŠKAS
DETROITE**

Svečiai, A. Saudargas ir S. Sakalauskas, apžiūrėjo Dievo Apvaizdos bažnyčią ir ten šeštadienišią veikiantį „Žiburio“ lituanistinę mokyklą. Susitiko su Detrito lietuvių visuomenine LB Michigan apylinkės pirmininke Liūda Ruginiene pristatė amb. Stasį Sakalauską, kuris pasveikino klausytojus pripildžiusius pilnutėlę Dievo Apvaizdos kavine. Pristatęs pirmą kartą į Detroitą atvykusį Lietuvos Užsienio reikalų ministrą Algirdą Saudargą, kuris pareiškė susirinkusiems, kad jo tikslas yra aplankyti lietuvių telkinius ir juos supažindinti apie keturių valstybių numatytą Chartos pasirašymą š.m. sausio 16 d., Washingtone. Min. A. Saudargas atsakė ir į jam pateiktus klausimus. Svečiai buvo nuvežti į Fordo rūmus Dearborn, Michigan, pietums, kuriuose dalyvavo 20 kvietusių svečių. Jų tarpe ir to rajono Kongreso atstovas — lenkų kilmės demokratas John Dingell. Pietus surengė LB Lansing apylinkės pirmininkas Saulius Anuzis ir Detrito lietuvių organizacijų centro pirm. adv. Kęstutis Miškinis.

**RADIJO LAIDOSE
PAMINĖTI SVARBŪS
IVYKIAI**

1991 m. sausio 13 dienos tragiški įvykiai Vilniuje, buvo prisiminti sausio 11 d., per „Amerikos balso“ radijo valandėlės programą, kuriuose apie Lietuvoje įvykius prezidentinius rinkimus kalbėjo Lietuvos Respublikos gen. garbės konsulė Ingrida Bublienė. „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės sausio 13 dienos įvykius ir Klaipėdos krašto atvadavimo sukaktį paminėjo sausio 13 d., laidoje. Kalbėjo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis. Žinias iš Lietuvos perdavė Eugenijus Antanas Mičiūnas. Valandėlės laidą paruošė ir perdavė Edvardas Skiotys.

**VASARIO 16-TOS
MINĖJIMAS**

Vasario 16-tos dienos minėjimas sekmadienį, vasario 8

**KVIEČIAME VISUS
Į FLORIDOS LIETUVIŲ DIENAS**

1998 m. vasario 20-22 d.
St. Jude's Cathedral Center
5815-5th Ave. North
St. Petersburg, Florida

Programoje:

golfo/teniso žaidynės; įvairios parodos, muzika, šokiai, dainos; kavinė-baras; suvenyrai; nuotaikingas pokylis; iškilmingos Mišios katedroje; užbaigtos/pietūs Lietuvių klube

Jau laikas ruoštis šiai šventei. Nedelkite!

Lauko teniso žaidynių reikalais kreipkitės į Eivyrą Vodopaliene tel. 813-344-1990

Golfo turnyro reikalais kreipkitės į Edvardą Lapą tel. 813-866-0845

Bilietai pokyliui po 25,00 dol. asmeniui. Vietas ar status užsisakykite pas Vidą Sabienę tel. 813-864-6621

Loterijos bilietai platinimu rūpinasi Elena Jasaitienė tel. 813-343-6782

Programos leidinėlių rėmėjas Šilkaitis tel. 813-399-0265. Skelbimų ir sveikinimų klausimais rašykite: M.Šilkaitis, 8889 Baywood Prk. Dr., Seminole, FL 33777

Visais Floridos Lietuvių dienių klausimais galite kreiptis telefonu ar rašyti į organizacinio komiteto būstinę: 6927 14th Ave. North St. Petersburg, FL 33710. Tel. 813-347-3717

Čekius rašykite: Florida Lithuanian Festival

Žymūs svečiai Detrito lietuvių telkinyje š.m. sausio 10 d. Iš k.: Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas, LB Michigan apylinkės pirmininke Liūda Ruginienė ir Lietuvos ambasadorius JAV Stasys Sakalauskas.

dieną, vyks Dievo Apvaizdos kultūros centre. Pagrindinis kalbėtojas bus Amerikos Lietuvių tarybos pirmininkas dr. Jonas Rackauskas. Meninę programą atliks Virgos Šimaitytės vadovaujama kapela „Malūnelis“. Minėjimą rengia Detrito lietuvių organizacijų centras ir Lietuvos Vycių „Pagalba Lietuvai“ padalinys.

**KLAIPĖDOS
ATVADAVIMO IR
SAUSIO 13 DIENA
VILNIUJE ŽUVUSIŲ
MINĖJIMAS**

75 metų Klaipėdos krašto atvadavimo sukakties ir Sausio 13-tos dienos Vilniuje nuzudytų didvyrių minėjimas šv. Antano parapijoje rengiamas š.m. sausio 18 dieną, šia tvarka:

Šv. Mišias 10:30 val. ryto aukos vyriausias Šaulių sąjungos išėivijoje kapelionas kun. Alfonsas Babonas. Akademija 12:15 val. svetainėje.

Programoje: žodį tars ir pranešimą iš Šaulių sąjungos konferencijos, vykusios 1997 m. gruodžio mėnesį 13 d. Kaune, perskaitys Mykolas Abarius.

Meninėje programoje: Bendras dainavimas — praveda muzikas Stasys Slizys. Minėjime organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

Minėjimą rengia: Detrito Ramosio skyrus, talkinant Stasio Butkaus ir „Svyturio“ jūrų šaulių kuopoms, ir biurietėms.

Visi kviečiami minėjime dalyvauti.

**„LIETUVIŠKU
MELODIJŲ“ RADIJO
VALANDĖLĖS
KOMENTARAS**

Gruodžio 31 dieną „Lietuvos rytas“ išspausdino Arturo Paulausko rinkimų skelbimą, kuriame buvo išverstas į lietuvių kalbą Michigan 4-tos apskrities respublikono Kongreso atstovo Dave Camp pasveikinimo laiškas, pasiūstas Artūrai Paulauskui gruodžio 23 d. Kongrese atstovo Dave Camp pavarde buvo sulietuvinata ir „DEIVAS KEMPAS“. Laiško vertimas atitinka, tačiau išspausdintame laiške praleista Kongreso atstovo Michigan 4-tos apskrities, ženklas, paliktas tik JAV Atstovų Rūmų herbas su adresu.

„Lietuvos ryto“ skaitytoji susidarė įspūdis, kad Paulauską kalbėjo bus Amerikos Lietuvių tarybos pirmininkas dr. Jonas Rackauskas. Meninę programą atliks Virgos Šimaitytės vadovaujama kapela „Malūnelis“. Minėjimą rengia Detrito lietuvių organizacijų centras ir Lietuvos Vycių „Pagalba Lietuvai“ padalinys.

WORCESTER, MA

**LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
ŠVENTĖ**

Worcester Lietuvių organizacijų taryba Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 80 metų sukakties minėjimą Worcester ruošia vasario 15 dieną — sekmadienį. Šventę pradėsime 10 val. r. šv. Mišių auka už Lietuvą Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, dalyvaujant vietos vyskupui.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis, o jų nariai uniformuoti. Moterys, turinčios tatūnius drabužius, jais tepasipuošia. Po Mišių Lietuvos Vycių 116-ta kuopa salėje po bažnyčia visus dalyvius pavaišins kavute.

3 val. p.p. minėjimas Maironio parko didžiojoje salėje. Pagrindinis kalbėtojas bus Algis Gureckas, buvęs Jungtinėje misijoje Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo organizacijos pirmininkė Ona Valinskienė. Tarybos valdyba prašo organizacijos ir atskirus asmenis dalyvauti šv. Mišiose, minėjime ir suteikti auką. Aukos bus skiriamos pagal aukotojų pageidavimą: „Dovana Lietuvai“, Tautos fondai, Lietuvių Bendruomenė ir ALTEI. Auką galima įteikti minėjime ar pasiunčiant organizacijų tarybos išdininukui Algiiui Glodui, 37 Sandy Glen Drive, Holden, MA 01520. Po minėjimo bus

kavutė, skaučių paruošti užkandėliai ir pabendraavimas su svečiais.

**ALRK MOTERŲ S-GOS
5 KP. VEIKLA**

Metinis 5 kp. susirinkimas

Gruodžio 7 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko kuopos trumpas metinis susirinkimas ir kalėdinis pobūvis. Susirinkimą pradėjo ir vadovavo kuopos pirm. Aldona Jakniūnaitė. Trumpu žodžiu pirmininkė pasveikino parapijos adm. kun. Antaną Nockūną, MIC, asistentą kun. Joną Petrauską, MIC, sąjungietes, viešniais ir svečius. Nominacijų komiteto vardu Izabelė Darulienė pranešė, kad visa dabartinė valdyba, tik su nedideliu papildymu, pasilieka savo pareigose ateinančioms metams. Į renginių komitetą įsijungia Elena Černienė, ir išdo globėjų — Anna Miller. Pirmininkė atsilaukė salėje esančių narių, ar yra dar norinčių įeiti į valdybą. Nebuvo. Pasigirdo rankų plojimas ir pasiūlymas susirinkimą užbaigti, nes iš virtuvės sklindantys kvapai žadino apetitą.

Kalėdinis pobūvis

Pirmininkei pakvietus, dviasios vadovas kalbėjo maldą, ir palaimino valgius, kuriais buvo nuklotas ilgas stalas. Pasiūstus lietuviškius ir angliškus giedojimus kalėdų giesmes. Giedojimas gražiai skambėjo, nes dalyvavo grupė Lietuvos Vycių 26-tos kuopos narių ir pirmininkė Vivian Rodgers, o jie visi priklauso parapijos chorui. Akompanavo vargonininkė Ona Valinskienė. Stalus skoningai papuošė Helen Banis ir Elzbieta Alavošienė. Ji kasmet sergančioms narėms pasiūnčia Kalėdų sveikinimus ir įrašo į maldų novėną. Kuopos sąrašė turime daugiau 80 narių; daugelis jų sulaukusios brandaus amžiaus, kitos savo ar senelių slaugos namuose leidžia gyvenimo sauleleidžio dienas. Nėdelis būrelis tebesame pajėgūs ir visur tos pačios dirbame.

Mirusios

Nepamirštame į Amžinybę iškeliavusių kuopos narių. Už

Detrito lietuviai š.m. sausio 10 d. gausiai susirinko Dievo Apvaizdos kultūros centre vykusiame susitikime su Lietuvos Užsienio reikalų ministru A. Saudargu ir Lietuvos ambasadorium JAV S. Sakalausku. Iš k. l. eil.: Vytautas Petrulis, Leonas Petronis, prof. Justinas Pikūnas, Liūda Ruginienė, Jurate Pečiurienė, Nijolė Čerekiene. Nuotr. J. Urbono

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesiuojami. Ant DRAUGO prie kiekvieno akaiytojo adreso, gavus iš jo mokėti, patymima, iki kada yra užimokėtės.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$60.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorius - Danutė Bindokienė

Administratorius - Valentinas Krumpulis

Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy sa nuoširdia. Nenaudotų straipsnių neaugo. Pralome siunčiant pasilikti kopiją.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3 v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9v.r. - 12 v.p.p.

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligų / Chirurgija
9630 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-836-6822
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7708

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708)586-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto
diplomui, lietuviams sutarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. (708)422-8260

ARAS ZLOBA, M.D.

INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630)527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630)435-0120

sporto veteranų Vytauti Grybauskui ir jo žmonai Joanai už ypatingą jo globą, rūpestį, paramą, jam skiriamą nuolatinį dėmesį. Jauno, aukštaūgio, lietuvių krepšinio buvo nuosirdžiai išklaustyti.

Pabaigoje pirmininkas Narcizas Kreivėnas pranešė apie pasiruošimą Floridos Lietuvių dienoms, kvietė daytoniškius menininkus, chorą, sportininkus, filatelistus dalyvauti ir prisidėti prie FLD sėkmės.

Šiais renginiais baigiama 1997 metų. Daytona Beach lietuvių telkinio veikla per iščius metus buvo smulkiai aprašyta mūsų spaudoje, už ką spaudai liekame dėkingi. Visiems linksmų švenčių, laimės ir sveikatos 1998 metų!

Jurgis Janušaitis

75 METAI NUO KLAIPĖDOS KRAŠTO IŠVADAVIMO

KAROLIS MILKOVAITIS

Žemėlapyje pasižiūrėjau į Lietuvą, tą mažą lopelį prie Baltijos, nesinori tikėti, kad ji prieš 75 metus puolė ir nugalėjo gerai ginkluotą prancūzų igulą Klaipėdoje. Nežinančiam to meto vidurio Europos istorijos, galėtumėm pasigirti, kad mažutė Lietuva, tik atgavusi nepriklausomybę, prieš 75-kerius metus, tiksliau 1923 m. sausio 15 d. užpuolė didžiulę Prancūziją, nugalėjo ir atsiėmė jai (Lietuvai) priklausančias žemes. Ir tai būtų tikra, faktais pagrįsta tiesa. Bet taip kuriamos legendos ir, kaip ir kiekviena legenda, šis žygis reikalingas paaiškinimui.

Išskentėjusi šimtmečius žiaurios priespaudos, paukėjusi nesuskaitomus tukstančius gyvybių baisiajame Sibire, užgydžiusi Muravjovo kazokų kardu bei šautuvų buožių žaidzas, 1918 metais Lietuvos valstybė prisikėlė ir buvo atstatyta, bet tik dalyje jos buvusių žemių. Nuo Vytauto Didžiojo Lietuvos, kada ji siekė nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, 1918 metais atkurtoji plotu buvo tik dalėlytė senųjų žemių, įterpta labai nedėkingoje geopolitinėje vietoje, apsupta milžinų kaimynų, nuolat į ją šnairiuojančių.

Jeigu to krašto gyventojai iš vidaus būtų ginklu sukilę prieš juos valdanciuosius. Bet jie nesukilo, o visą žygi organizavo ir įvykdė Didžiosios Lietuvos pajėgos. Ypač veiksminga buvo Lietuvos Šaulių sąjunga. Klaipėdos krašto gyventojų tame žygyje su ginklu rankoje iš viso buvo tik apie 100 vyrų. Tačiau tai anaipol nereiškia, kad Klaipėdos krašto broliai sėdėjo rankas sudėję. Jie per amžius kovojo, siekdami prisijungimo prie tautos kamieno. Jie visokiais būdai kovojo už savo tautines sąmonės išlaikymą: steigė draugijas, chorus lietuvių bei skleistė; rašė aktus, buvo net įkurtas Vyriausias Mazosios Lietuvos gelbėjimo komitetas. Lietuvai 1918 metais atgavus nepriklausomybę, o Mazajai Lietuvai likus anapus, jie Tilžės aktu paskelbė pasauliui deklaraciją, reikalaujančią prijungimo prie tautos kamieno — Didžiosios Lietuvos. Žodžiu, jie darė viską, kad galėtų išsilaikyti, tik neturėjo galimybės sukilti ginklu.

Dabar atsakysiu į pirmą klausimą: kokia buvo Lietuvos priežastis užpulti prancūzų igulą Klaipėdoje ir ar buvo prancūzai tikrieji mūsų priešai? Prieš atsakydamas į tuos klausimus, turiu patikslinti, kad žygis į Klaipėdą tikrąją prasme nebuvo sukilimas, kaip daugelio laikraštinių ir net Kapočiaus Lietuvių enciklopedijoje teigiama, bet Klaipėdos krašto ir miesto išvadavimas. Sukilimas įvyksta, kai krašto gyventojai, ku nors nepatenkinti, iš vidaus sukyla prieš valdžią. 1863 m. Lietuvoje įvyko tikras sukilimas prieš caro valdžią; 1941 m. Vokietijos-Rusijos karui prasidėjus, Lietuvoje įvyko tikras sukilimas. Būtų galima Klaipėdos sukilimu vadinti, jeigu to krašto gyventojai iš vidaus būtų ginklu sukilę prieš juos valdanciuosius. Bet jie nesukilo, o visą žygi organizavo ir įvykdė Didžiosios Lietuvos pajėgos. Ypač veiksminga buvo Lietuvos Šaulių sąjunga.

Žinodama Taikos konferencijos pirmininko prancūzo Clemenceau pareiškimą, kad Klaipėdos kraštas visuomet buvo lietuviškas ir kad Klaipėdos uostas yra vienintelis Lietuvos išėjimas į jūrą, Lietuvos valstybė turėjo rimto pagrindo tikėtis, kad tas laikinai prancūzų valdymas greit pasibaigs ir kraštas teks Lietuvai. Tačiau lenkų įtaka buvo per stipri ir Clemenceau greit pasidavė tai įtakai. Vadinasi, čia vėl pasireiškė kaimynų lenkų, mums per amžius nieko gero nelinkėjusių, pragaištinga ranka. Jie visomis išgalėmis stengėsi įtaigoti klausimą sprendžiančią komisiją jo neišspręsti Lietuvos naudai ir pakišo santarvininkams Dancigo pavyzdžio „laisvo krašto“ mintį. Jie rengė Taikos konferencijos nariams ištaigingas puotas su gražiomis moterimis, kurios, pamokytos, išgėrusiems ir išimylėjusiems vyresnio amžiaus Taikos konferencijos atstovams, ypač pirmininkui Clemenceau kuždėjo, jog Lenkija pasauliui davė Šopeną, Mme Cure, Koperniką ir kitus. O Lietuva esanti žemos kultūros tauta ir Klaipėdos neverta. Jos „pamiršo“ pasakyti, kad lenkai pavogė Vytauto Didžiojo karūną, kad jie „sulaužė Suvalkų sutartį, klasta pagrobė Vilnių, kad Lietuva davė jiems Jogailą — jų kara-

paganda. J. Giedraitis iš Hardford, Conn., (1.15) atsakė, kad asmeniškai pritaria, „bet ar aš čia ką padarysiu, tai jau kitas reikalas... manau, kad tam pritariančių rasiu, tad leiskite šiek tiek reikalams susilti“.

Dr. G. Valančius mano jam rašytą laišką perdavė LB Los Angeles apylinkės valdybos pirmininkui K. Liaudanskui, kuris (2.4 d.) pranešė, kad valdyba savo posėdyje šį reikalą svarstė ir, kadangi pritariančių neatsirado, teigiama nutarimo nepadarė, tačiau nutarė šį reikalą referuoti būsimam Bendruomenės visuotiniam susirinkimui.

V. Volertas atsakė (1.28), kad „pačiai minčiai nesu priešingas (tiesa, ir didelio susidomėjimo nerodau), tačiau darbo imtis negaliu... Negalėjau ir kito žmogaus užtikti, kuris bent pakankamai pajėgtų (ir norėtų) šį uždavinį atlikti“.

J. Navakas iš Omaha, Nebr. ilgesniai atsakyme rašė: „Skaitydamas spaudoje prof. K. Pakšto kelionės aprašymus po Br. Honduro kraštą ir kitų pasisakymus... nepasidariau tuo reikalu optimistas, nes netikiu tų užsimojimų įgyvendinimu, nors ideja yra graži ir kilni... Nors aš būdamas abejingas jūsų pastangoms, tačiau, gavęs plačias informacijas, bandžiau kalbinti rimtesnius žmones dėl LHD skyriaus įsteigimo Omahaje. Pritariančių tai minčiai nesuradau“.

Balys Raugas iš Philadelphijos po ilgesnio laiko

Klaipėdos uostas — vartai į pasaulio vandenį.

Nuotr. Juozo Polio

liu, kad Lietuva davė jiems Pilsudskį, Adomą Mickevičių, Mišaišų, kuriuos jie savinasi, ir kitus. Nėgana to, Lenkija paskyrė į Klaipėdą gabų diplomata Szarotą. Charge d'affaires titulu. Lietuva nei tokio atstovo, nei pinigų neturėjo. Szarota ieškojo krašte šalininkų savo tikslams įgyvendinti. Pradėta ūkininkus gąsdinti, kad, kraštą sujungus su Didžiąja Lietuva, jų ekonominė būklė labai nusmuks, nes Lietuva pati neturi kur deti savo žemės ūkio produktų. Pramonininkams buvo žadami pelningi užsakymai, lėptjųvams — miškas iš Lenkijos.

Prancūzų igulos viršininkui Klaipėdoje gen. Odry pasitraukus iš pareigų, Santarvė savo atstovų pasikvietė civilį prancūzą Pėtinė, vyriausiojo komisaro titulu. Jo interesei sutapo su Lenkijos „laisvo krašto“ siūlymu, tad jis atakliai kreipė savo politiką ta linkme. Pati Vokietijos vyriausybė kovojo prieš krašto atskyrimą nuo Vokietijos, vokiškųjų gyventojų mažumą jai stipriai pritarė. Lietuviai krašte matė sau ir Lietuvai didelį pavojų, jei konferencijos sprendimas būtų „laisvo krašto“ naudai. Išitiktina, kad lietuvių teisių konferencijoje visai nepaisoma ir Lietuvai, mažai valstybei, sunku bus nugalėti lenkų ir prancūzų pinkles. Šios pinklės bei kiti nepasisekimai ir priedė prie sprendimo puliti ginklu.

Kodėl ir kaip tuos mūsų gentainius Mazojoje Lietuvoje ištiko toks nedėkingas likimas ir kodėl jie ilgus amžius nuo tautos kamieno liko atskirti?

Kai po ilgų ir kruvinių mūšių Kryžuocių ordinas 1410 m. Vytauto ir Jogailos pajėgų ties Žalgiriu buvo sutriuškintas, sustabdytas ordino veržimasis į rytus (Drang nach Osten), bet nesustabdė mažesnių susirėmimų. Vytautui dar bent du kartus teko susiremti su jais ginklu. Bet išsivystė diplomatiniai pasitarimai ir po ilgų derybų 1422 m. buvo pasirašyta Melno taikos sutartis. Del tos sutarties Lietuvos žemė buvo perskirta į dvi dalis: atgauta Žemaitija, bet mažesnė dalis atiteko ordinui ir buov pavadinta Mazaja Lietuva, o likusioji Lietuvos dalis tapo Didžiąja Lietuva kunigaikštija. Šių sienų išdėstymas išliko nepasikeitęs iki pasaulinio karo pabaigos, tiksliau — iki Versalio sutarties, Taigi, beveik 700 metų.

Čia būtina pataisyti dažnai daromą klaidą ir pabrėžti, kad Klaipėdos kraštas ir Mazoji Lietuva nėra tas pats. Klaipėdos kraštas yra tik dalis Mazosios Lietuvos ir randašamas dešiniame Nemuno krante.

Mazoji Lietuva turėjo daug reikšmės Didžiąjai Lietuvai tautinio atgimimo laikotarpyje. 16-tame šimtmečiuose iš Prūsų pradėjo sklisti šviesa į Lietuvą per Karaliaučiaus universitetą, įsteigtą 6 metais anksčiau už Vilniaus universitetą. Jame profesoriau lietuvių Abraomas Kulvietis ir Stanislovas Rapalionis. Jie abu buvo įtakingi ten studijuojantiems Martynui Mažvydui, kuris, kaip žinome, paruošė pirmąją lietuvišką spaudintą knygą. Karaliaučiaus universitetą lankė ir daugelis kitų lietuvių, tarp jų Jonas Bretkūnas — 16-tojo amžiaus lietuvių rašytojas Mazojoje Lietuvoje. Taip pat vyskupas Merkelis Giedraitis, kuris laikomas antruoju Žemaičių krikštytoju, kun. Martynas Mažvydas, kuris, kaip jau sakytą, paruošė pirmąją spaudintą lietuvišką knygą — katekizmą.

(Bus daugiau)

Senos pažiūros dar vis neišnykusios

Danutė Bindokienė

Šią savaitę su pagarba ir siaubu prisiminėme 1991 m. sausio 13-tosios įvykius Vilniuje, sustiprinusius Lietuvos ryztą nenusileisti okupanto spaudimui ir neatsisakyti laisvės. Uz poros menesių su džiaugsmu švėsimė Kovo Vienioliuktą — tą didį šio šimtmečio pabaigos stebuklą, kai lietuvių tauta išdriso visam pasauliui pareikšti atstanti prieš kone pusimtį metų prarastą nepriklausomybę.

Lietuva neklaušė nei Rytų, nei Vakarų leidimo zengti tokį pramuštgalviškai drasų žingsnį. Nedvejojo, netikėtai atsidurusi prie prasiverusio plyšelio Sovietų Sąjungos kalėjimo sienoje, bet spraudėsi ir laisvę. Tokia buvo tautos valia, pareikšta milžiniškomis demonstracijomis, vieningai sujungtomis rankomis Baltijos kelyje ir staiga prazydusia tėvynės meile. Tos valios nepalaužė nei saldūs sovietų vadų įtikinėjimai, nei tankai ar smurtas. Įvyko taip, kaip poetas Maironis kadaise eilavo: „Nesulaikysi naujo kilimo, nors jį pasveikinti būtų baisu...“

Kiekviena laisva Lietuvos diena šviečiančiomis raidėmis išrašoma į istorijos puslapius. Ne visos tos dienos lengvos — daugelį baugina nusivylimai, kurie dažnai pasireiškia po ypatingos įtampos ar džiaugsmo. Tai natūralu. Nors nepriklausomybės santvarkoje kasdieninis gyvenimas nesivysto taip gerai ir greitai, kaip žmonės norėtų, bet jis diena iš dienos stumiasi į priekį, po truputį keičiasi teigiama linkme. Tačiau galbut sunkiausia prie nepriklausomos Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių yra praprasti vakariečiams, ypač Amerikai. Nepaisant, kad JAV valdžia dešimtmečiais pabrėždavo nepripažįstanti Baltijos tautų įjungimo į Sovietų Sąjungą; nepaisant, kad atvirai džiaugėsi Lietuvos ir kitų valstybių ryztu išsilaikinti, vienok sehoji sovietų imperijos baimė buvo taip tvirtai įleidusi šaknis, kad be Kremliaus sutikimo nedrįso pripažinti Lietuvos nepriklausomybę.

Ta baimė iki šiol neišnyko ir vargiai išnyks, nors nuo 1990 m. kovo 11 d. praėjo netoli aštuoneri metai. Atrodė, kad šiuolaikiniam pasaulyje didžiausia problema yra ne Azijoje, Afrikoje ar kur kitur, o kaip tik prie Baltijos jūros, kur trys nedidelės valstybės, besigrumiančios su pirmųjų demokratijos žingsnių sunku-

mais, trokšte trokšta atsiriboti nuo Rytų, tvirčiau pasisukti į Vakarus. Tačiau, pirma negu jų pastargas bei pasiekimus pripažįsta vakariečiai, visuomet klausinama: kaip į tai reaguos Maskva? Ar tas suerzins Rusiją?

Net toks, rodos, normalus valstybinio gyvenimo įvykis, kaip naujo prezidento išrinkimas, neapsieina nuo užuominų, kad Rusija nėra tuo patenkinta, nes išrinktas prezidentas jaunystėje buvo pabėgęs nuo sovietų okupacijos (ir vel Rusija tapatinama su Sovietų Sąjunga, nors vis stengiasi pabrėžti, kad sovietija žlugusi, o Rusija yra demokratinė valstybė). Dar blogiau: gyvendamas Amerikoje, jis pasižymėjęs veikla, siekiančia savo gimtajai žemei laisvės, tad kaip galės bendradarbiauti su didžiuoju kaimynu, jeigu nemaža gyvenimo dalį praleido nusistatęs prieš rusus?

Senosios baimės ypač atgyja, kai pasigirsta žinios apie galimą NATO narystę Baltijos valstybėms. Tuomet didžiojoje Amerikos spaudoje nesunku rasti straipsnius, net vedamųjų (kaip sausio 13 d. „The Chicago Tribune“), pasisakančių prieš tokį „pavojingą žingsnį“. Juk Maskva nekarta primygtinai pabrėžė savo pasipriešinimą Baltijos tautų narystei. Tiesa, ji pagaliau sutiko nusiileisti del NATO prapletimo iš esmės, bet nubrėžė aštrią liniją Lietuvos — ypač Lietuvos — Latvijos ir Estijos atveju. Niet! Tos valstybės niekuomet negali būti priimtoms NATO, arba... Tas rusiškasis „arba“ yra toks grėsmingas, atliepantis šaltojo karo metais, branduolinių ginklų gamybos lenktynėmis, geležine uždanga ir dar baisesniais įvaizdžiais. Ir vel niekas nedrįsta pasakyti: visa tai juk sovietiškoje praityje, o Rusija gijiasi savo demokratiškumu...

Atsivėlgiant į tą nuolatinių senų nelaisvės grandinių žvanginimą rytinėje Lietuvos pusėje, ar galime ramiai pasakyti, kad mūsų tėvynė iš tikrųjų laisva? O gal ji nepriklausoma tik tol, kol Kremliui nusibos jos laisvę toleruoti? Kaip gali užsienis reikšti, tiesa atsargu, nepasitenkinama nepriklausoma valstybe, kuri demokratiniais rinkimais išsirinko prezidentą, vien del to, kad jis troško savo tėvynė laisvės? Kodėl kritika taikoma Valdui Adamkui, o ne buvusiam Lietuvos okupantui?

reikia paversti LHD skyriais... Del įstatų projekto nieko negalėjau pridėti... Tai tik laikinieji įstatai“.

Anatolijus Kairys iš Čikagos atsakė keturių puslapių ilgu laišku (1959.I. 1 d.), kuriame pareiškė, kad „man nelabai patinka, kad vienas būrelis emėsi iniciatyvos įkurti visą draugiją, tuo lyg pasisavindamas teises, kurios priklauso kitiems miestams ir vietovėms“. Jis manęs, kad „formali organizacija galės ar galėtų būti įsteigta jau keliais ar keliolikai klubų veikiant... Dabar klubai pastatyti prieš įvykusį faktą, ir nieko kito nelieka, kaip tik priimti ir sekti nurodymus“. Jis taip pat pasisakė prieš specialistų siuntimą į Br. Hondurą ir jų kelionės finansavimą. Anot jo, daug gražių sumanymų buvo neįvykdyta del to, kad buvo pasitikėta vardais, specialistais, autoritetais. Delegacija turėtų susidėti tik iš idealistų, kurie savo pinigais ten vyktu. Tokių žmonių, teigia Kairys, aš randu Čikagoje. Taip pat jis pasisakė apie gairių ir įstatų projektus, padarydamas kai kurių priekaištų. Po to Kairys pastebėjo: „Ką galvoja mūsų būrelis apie jūsų projektus, šandien negaliu pasakyti, nes nėra galimybės sukviesti būrelį krūvon. Jau keturias susirinkimus šaukiau, įskaitant nuo įsteigimo dienos, įvyko tik vienas. Į kitus tris teatejo tik po du asmenis. Dabar nutariau nebeįvesti susirinkimų, kol atsiras didesnis narių skaičius“.

(Bus daugiau)

PASTANGOS ĮKURTI ATSARGINĘ TĖVYNĘ BRITŲ HONDURE

JUOZAS VITĖNAS

(Tęsinys)

K. Pakštą paprašyti šiai delegacijai vadovauti. Jai sugrįžus ir pateikus pranešimą, LHD turėtų apsispręsti del lietuvių kūrmosi. Br. Hondure.

Šis Vašingtono būrelio posėdis ir jo nutarimai buvo plačiai aprašyti „Draugo“ 1959 m. sausio 5 d. numery.

Susirašinėjimas su veikėjais

Pagal gruodžio 26 d. būrelio posėdžio nutarimą del būrelių steigimo kituose miestuose, 1959 m. sausio 1-6 d. parašiau vienuolika laiškų žinomesniems veikėjams, pridėdamas mūsų priimtas gaires ir įstatus.

Pirmasis atsakė Kazys Baronas iš Hamilton, Kanados (1.10 d.), kad Pakšto sumanymui nepritaria, tačiau padės, kiek galėdamas — perduos mūsų laišką Kanados Lietuvių Bendruomenės valdybai, bet nesitiki, kad Kanadoje atsiras entuziastų vykti į Br. Hondurą.

J. Kapočius iš Bostono (1.10) parašė, kad nesiseka organizuoti ratelį, nes, matyt, paveikė priešinga pro-

paganda. J. Giedraitis iš Hardford, Conn., (1.15) atsakė, kad asmeniškai pritaria, „bet ar aš čia ką padarysiu, tai jau kitas reikalas... manau, kad tam pritariančių rasiu, tad leiskite šiek tiek reikalams susilti“.

Dr. G. Valančius mano jam rašytą laišką perdavė LB Los Angeles apylinkės valdybos pirmininkui K. Liaudanskui, kuris (2.4 d.) pranešė, kad valdyba savo posėdyje šį reikalą svarstė ir, kadangi pritariančių neatsirado, teigiama nutarimo nepadarė, tačiau nutarė šį reikalą referuoti būsimam Bendruomenės visuotiniam susirinkimui.

V. Volertas atsakė (1.28), kad „pačiai minčiai nesu priešingas (tiesa, ir didelio susidomėjimo nerodau), tačiau darbo imtis negaliu... Negalėjau ir kito žmogaus užtikti, kuris bent pakankamai pajėgtų (ir norėtų) šį uždavinį atlikti“.

J. Navakas iš Omaha, Nebr. ilgesniai atsakyme rašė: „Skaitydamas spaudoje prof. K. Pakšto kelionės aprašymus po Br. Honduro kraštą ir kitų pasisakymus... nepasidariau tuo reikalu optimistas, nes netikiu tų užsimojimų įgyvendinimu, nors ideja yra graži ir kilni... Nors aš būdamas abejingas jūsų pastangoms, tačiau, gavęs plačias informacijas, bandžiau kalbinti rimtesnius žmones dėl LHD skyriaus įsteigimo Omahaje. Pritariančių tai minčiai nesuradau“.

Balys Raugas iš Philadelphijos po ilgesnio laiko

reikia paversti LHD skyriais... Del įstatų projekto nieko negalėjau pridėti... Tai tik laikinieji įstatai“.

Anatolijus Kairys iš Čikagos atsakė keturių puslapių ilgu laišku (1959.I. 1 d.), kuriame pareiškė, kad „man nelabai patinka, kad vienas būrelis emėsi iniciatyvos įkurti visą draugiją, tuo lyg pasisavindamas teises, kurios priklauso kitiems miestams ir vietovėms“. Jis manęs, kad „formali organizacija galės ar galėtų būti įsteigta jau keliais ar keliolikai klubų veikiant... Dabar klubai pastatyti prieš įvykusį faktą, ir nieko kito nelieka, kaip tik priimti ir sekti nurodymus“. Jis taip pat pasisakė prieš specialistų siuntimą į Br. Hondurą ir jų kelionės finansavimą. Anot jo, daug gražių sumanymų buvo neįvykdyta del to, kad buvo pasitikėta vardais, specialistais, autoritetais. Delegacija turėtų susidėti tik iš idealistų, kurie savo pinigais ten vyktu. Tokių žmonių, teigia Kairys, aš randu Čikagoje. Taip pat jis pasisakė apie gairių ir įstatų projektus, padarydamas kai kurių priekaištų. Po to Kairys pastebėjo: „Ką galvoja mūsų būrelis apie jūsų projektus, šandien negaliu pasakyti, nes nėra galimybės sukviesti būrelį krūvon. Jau keturias susirinkimus šaukiau, įskaitant nuo įsteigimo dienos, įvyko tik vienas. Į kitus tris teatejo tik po du asmenis. Dabar nutariau nebeįvesti susirinkimų, kol atsiras didesnis narių skaičius“.

(Bus daugiau)

TARP MŪSŲ KALBANT

MAŽLIETUVIAI IR DIDLIETUVIAI

Bėgančio laiko tekmeje blėsta anksčiau matyti vardai ir žmonių veidai. Vienok kai kas išlieka. Va, akyse tebestovi mokykla ir joje praleistos dienos. Gerai nebeatmenu mūsų klasę lankiusio vieno žymaus Mazosios Lietuvos veikėjo. Tačiau manyčiau, kad niekuomet nepamiršiu jo pavardės, nors jo vardą ir primiršau. Jo pavardė liko neuzmirštama — Aušra.

Tą dieną jis mums aiškino mažlietuvų siekimus sujungti Mažąją ir Didžiąją Lietuvą. Man itin įstrigo jo pasakojimai apie sukilėlių kovas prieš Sendvario, o paskui prieš kareivinių. Ir galbūt todėl, kad netoli Sendvario gyveno vienas mūsų bendraklasis. Vasarą mes lankydavomės jo namuose ir netoliese esančioje pievuteje laidydavom aitvarus. Vieną kartą ne per toli nuo tos vietos gyvenęs vokietininkas mus užpuolė šunimis. Kareivinės Montės gatvėje mums buvo labai gerai pažįstamos. Pamenu, kai išsiprašė iš namų, vieną Naujųjų metų naktį, prieš kareivinių pyškinome korbinais šautuvėliais ir stebėjome skriejančias spalvotas raketas. Mes buvome kone neolatiniai kareivinių kino teatro lankytojai. Čia dažniausiai būdavo rodomi amerikietiški filmai. Žiūrėdami gerėdavomės Amerikos kaubojų žygiais, Diko ir Dofo, (Stanley Laurel ir Oliver Hardy) juokingais nuotykiams, Tarzano drąsumu ir kt. Daugelis mūsų priklausė skautams arba Santaros jaunučiams, todėl galėjome pasinaudoti papigintais įėjimo bilietais. Kartais turėdami pinigų, užskurdavome ir čia pat veikusią karių parduotuvę papigintomis kainomis nusipirkti saldumynų, pienoškų bandučių ir limonadų.

Vaikščiodami po kiemą, spēliodavome, kuriam gi name buvo susitelkę prancūzų kareiviai. Mums labai rūpėjo sužinoti vietą, kur prancūzai „paragavę“ lietuvių ugnies,

buvo priversti iškelti baltą vėliavą. Pamenu, vieną dieną išdrįsime užkalbinti kareivį, kuris tikrindavo įeinančiųjų bilietus. Jis buvo aukšto ūgio. Tikras milžinas. Gal jis nežinojo, o gal mes nesugebėjome tiksliau išsireikšti, bet tą sykį nesulaukėme rūpimo atsakymo. Pagaliau, kai dabar pagalvoju, vienoks ar kitoks atsakymas nebuvo svarbus. Tąsyk, bent mums, buvo svarbiau, kad lietuviai įveikė prancūzus.

Prisimenu, vieną sausio mėnesio 15-tąją dieną, stovėdami Vytauto Didžiojo gimnazijos laiptuose, žiūrėjome į žygiuojančius kareivius. Paskui, įkandin eidami, nuėjome į kapines. Čionai, prieš paminklą, buvo pagerbti žuvusieji sukilimo dalyviai. O pavakariop stengėmės patekti į gimnazijos salę, kurioje vyko iškilmingas sukilimo sukakties minėjimas.

Jeigu neklystu, klaidėdikiškas Aušra mus aplankė 1937 m., artėjant sausio 15-tajai dienai. Laikui bėgant, daug kas nuskeno užmarštyje. Tačiau Aušros pasakytą žodžiai ir šiandien tebeskamba ausyse.

Tikrai, kiek daug laiko prabėgė nuo tų dienų, kuomet mažlietuviai ir didlietuviai ryžtu buvo atvertas jūros kelias į platųjį pasaulį. Daug kas įvyko ir daug kas pasikeitė 75 metus. Žinau, kad gerokai pasikeitė ir Klaipėdos miestas. Tik nežinau, ar užrašas „Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi“ tebespindi Vytauto Didžiojo gimnazijos sienoje. Anais laikais sausio 15-toji mums buvo tryktam antroji Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Mes manėme, kad ta diena yra neišdildomai įrašyta lietuviškuose kalendoriuose. Atsitiko kitaip. Deja, išaušus laivės rytui, tiek Lietuvos, tiek ir išeivijos kalendoriuose retokai begali užtikti Mazosios Lietuvos sukilimo aprašymų ir Klaipėdos krašto atvadavimo paminėjimą. Gaila.

Petras Petrutis

Lietuvos kaimo naujienos

ŪKININKŲ KREDITUS GARANTUOS VALSTYBĖ

Nors Lietuvos priėmimas į Europos Sąjungą atitolintas, bet vyriausybė imasi priemonių, kad ne tik Lietuvos pramonė, bet ir žemės ūkis toliau rengtų integracijai.

Modernizuoti, geromis mašinomis aprūpinti ūkininkų ūkius iki šiol trūkdė kreditų stoka. Bankai neseniai nenori duoti paskolų, nes žemės ūkį jie laiko rizikingu verslu. Kita vertus, besikuriantys ūkininkai neturi pakankamai užstato, kurie garantuotų skolų padengimą. Jų trobesiai dažniausiai menkaverčiai, o patį brangiausią turtą — žemę bankai užstatu nepriima, nes nesuformavusi žemės rinka, be to, dviem trečdaliams ūkininkų žemės nuosavybė dokumentais dar neįteisinta.

Neseniai vyriausybė priėmė nutarimą dėl žemės ūkio paskolų garantinio fondo įsteigimo. Iš valstybės biudžeto pradžiui ji skiriama 20 milijonų litų, o Europos Sąjunga suteikia du milijonus eurių. Šis fondas bankams garantuos ūkininkams išduodamas ilgalaikes paskolas žemės ūkio technikai pirkti, pastatyti ir kitoms investicijoms. Taigi, dabar paskolas galės gauti ir besikuriantys, pastatę, kito

nekilnojamojo turto neturintys ūkininkai. Jų paskolas garantuos valstybė.

ŪKIAI TURĖS STAMBĖTI

Vilniuje įvyko Lietuvos ir Suomijos agrarinės ekonomikos institutų surengta konferencija, skirta aptarti žemės ūkio struktūrinius pokyčius rengiantis stoti į Europos Sąjungą.

Konferencijoje dalyvaujanti, kad Lietuvoje dar vyrauja smulkūs ūkiai, kurių vidutinis dydis — tik apie 10 hektarų. Kad galėtų konkuruoti Vakarų rinkoje, ūkiai turės stambėti. Juk pavyzdžiui, geros kokybės, paklausa turinti pieną galima paruošti tik stambioje, modernia melzimo ir šėrimo technika, šaldytuvais, net kompiuteriais aprūpintose fermose. Tai įmanoma turėti tik stambiams, dideliams pajamas gaunantiems ūkininkams.

Smulkiamis ūkininkams patariama duoti bent dviem šimtiems kitokio uždario ir pragyvenimo šaltinių: verslu, kaimo turizmo. Jau dabar nemažai žemės ūkio specialistų, kitų daugiau išsilavinusių ir veiklesnių kaimo žmonių pereina dirbti kaimo arba steigia savo verslo įmo-

Klaipėdos senamiesčio gatvė.

Nuotr. P. Karpavičiaus

nes didesniuose ir mažesniuose miesteliuose bei kaimuose. Mokslininkų nuomone, žemės ūkyje likus mažiau dirbančių žmonių, susidarys prielaidos likusiems didinti darbo našumą, stambėti ūkiams, artėti prie Europos šalių žemės ūkio lygio. Šių šalių žemės ūkyje dirba keletą kartų mažiau žmonių, negu Lietuvoje.

KAIMAS KVIEČIA TURISTUS

Lietuvoje yra daugiau kaip tūkstantis upių ir upelių, 4,000 ežerų. Beveik pusė krašto teritorijos apaugusi miškais. Tose gražioje nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose gyvena daug ūkininkų, kurie savo sodybose galetų priimti vietinius ir užsienio turistus, norinčius pailsėti kaimo, gražios, neužterštos gamtos aplinkoje. Deja, iki šiol sodybų šeiminkai nesiemė papildyti savo pajamas iš kaimo turizmo verslo.

Bene pirmoji Šiauli krašte šio verslo emėsi Guragių kaimo gyventoja, buvusi mokytoja Regina Sirusienė. Kartu su savo vyru Povilu ji gražiai sutvarkė savo sodybą, pastatus. Jau pernai Sirūsų sodyboje išlėjęs vasario šeima, o vėliau vasario kaimo ramybė ir aplinką mėgstantys turistai iš Olandijos.

Patyrusi, kad šis verslas duoda geras pajamas, Regina Sirusienė užsimojo sutelkti ir kitus ūkininkus. Apvazinėjo Telšių, Plungės, Pasvalio, Pakruojų, kitus rajonus ir surado per pusmįjtį kaimo turizmo tinkamų sodybų. Šiuos ir kitus ūkininkus ji sutelkė į kai-

mo turizmą praukiant (asociacija). Jos pirmininke buvo išrinkta iniciatore Regina Sirusienė.

Pasak R. Sirusienės priimti turistus, juos aptarnauti, palvgydinti, rengti iškykas, žvejojimą, praplaukiojimą valtimi, kitas pramogas jau pasiirėngė kelios dešimtys jos įkurtos draugijos narių — ūkininkai ir kiti kaimo gyventojai.

Gal pabuvoti kaimo ne tik vasarą, bet ir rudenį ar žiemą panorės ir JAV, Kanados, kitų šalių lietuviai? Besidomintys gali kreiptis į Regina Sirusienę tokiu adresu: Šiaulių rajonas, Guragai, telefonas (8-21) 48-32-24. R. Sirusienės draugija jau ruošiasi išleisti užsienio turistus pasirašiusių priimti sodybų katalogą. Jame bus paaiškintos poilsiviomo, kitos sąlygos, gamtovaizdžio ir kiekvienos sodybos ypatumai. Jei kās kreipsis, R. Sirusienė galės atsiųsti sodybų katalogą, kurį tikisi netrukus išleisti su žemės ūkio rūmų parama.

VEISLINIAI GALVIJAI IŠ VOKIETIJOS

Ūkininkus skatinant gerinti gyvulių bandas, atnaujinti jų veisles, jau anksčiau buvo perkami veisliniai galvijai iš Didžiosios Britanijos, Danijos bei Olandijos, o taip pat Vokietijos juodmargių veislių galvijai. Bet pasirodė, kad Lietuvos sąlygomis pieningiausias yra vokiečių juodmargių veisles karvės. Pernai iš jų buvo primelžta vidutiniškai po 4,003 kg riebus pieno. Tai keliais šimtais kilogramų daugiau, negu primelžta iš kitų

Po bulviakasio Lietuvoje.

Nuotr. Viktoro Kopočiaus

Europos šalių atsigabentų karvių. Todėl Vokietijoje nusipirkta dar 300 geros veislės telyčiūčių ir buliukų. Kadangi jų kaina dvigubai didesnė negu lietuviškų veislių, retas ūkininkas galėjo įstengti jų nusipirkti. Todėl vyriausybė nutarė padengti iš biudžeto pusę iš Vokietijos pirktų galvijų kainos.

Siemet (1997) metais veisliniams gyvuliams pirkti iš užsienio buvo skirta beveik vienas milijonas litų — dvigubai daugiau negu pernai, kai valdžioje buvo Demokratinės Darbo partijos (kairiųjų) vyriausybė. Bet ne tik iš Vokietijos, todėl ir iš Švedijos bei Suomijos numatyta nupirkti dar apie šimtą geros veislės kiauulių.

RENGIANTIS STOTI Į EUROPOS SAJUNGĄ

Estijoje, Piarnu mieste, įvyko trijų Baltijos šalių žemės ūkio ministrų susitikimas, aptaręs šių šalių pasirašomą stoti į Europos sąjungą.

Grįžęs iš susitikimo, Lietuvos žemės ir miškų ūkio ministras V. Knašys pasako, kad dar nėra apskaičiuota, kiek Lietuvos žemės ūkiui kainuos pasirašymas, tačiau bet kuriuo atveju — tai eijimas į pažangą. Tuo labiau, kad šalių — kandidatų pasirašimui, žemės ūkio pertvarkymui Europos Sąjunga iki 2000-ųjų metų ketina skirti daugiau kaip vieną milijardą eurių.

Norint gauti šią paramą, dera tinkamai pasirašyti, suderinti įstatymus, kitus norminius aktus, kad jie atitiktų Europos Sąjungos reikalavimus. Šiuo atžvilgiu Lietuva yra padariusi daugiau negu Latvija ir Estija. Ministerijoje prie įstatymų derinimo dirba didelė kvalifikuotų, anglų ir kitas užsienio kalbas mokančių specialistų grupė. Lietuvos žemės ir miškų ūkio ministerijoje konkurso būdu telikiama dar daugiau teisininkų, ekonomistų, finansininkų žemės ūkio pertvarkymo projektams rengti, įstatymams ir teisiniams aktams derinti. Gal tame konkurse panorės dalyvauti ir minėtų specialybių išeiviai?

Ministrų susitikime buvo teigiama įvertinta laisva, be muitų prekyba maisto prekėmis tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Pieno ir jo produktų eksportų tarp šių šalių geriausiai pasižymi Lietuva. Per nepilnus 1997 metus Lietuvos prekybos su Latvija saldo yra teigiamas ir siekia 46 milijonus litų.

LIETUVOS MIŠKAI

Iš Turkijoje vykusio pasaulinio miškininkų kongreso grįžęs Miškų ūkio departamento

CLASSIFIED GUIDE

<p>MISCELLANEOUS</p> <p>ELEKTROS ĮVEDIMAI—PATAISYMAI Turū Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai. 773-779-3313 KLAUDIJUS PUMPUTIS</p>	<p>REAL ESTATE</p> <p>GREIT PARDUODA</p> <p>RE/MAX REALTORS (773) 586-5959 (708) 425-7160</p> <p>RIMAS L. STANKUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Greitas ir sažiningas patarnavimas • Nuosavybių įkainavimas namais • Perkame ir parduodame namus • Pensininkams nuolaida
<p>LIETUVIŠ, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, D.C., ieško dirbininko, kuris galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6 į valandą. Galima dirbti 10-12 valandų per dieną su viršvalandžiais. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiams pigus butus — \$130 mėnesiui. Kreiptis tel. (202)244-2373.</p>	<p>Only KIMCICK REALTORS 7922 S. Pulaski Rd. 4365 S. Archer Ave.</p> <p>DANUTĖ MAYER 773-284-1900</p> <p>Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sažiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veitui.</p>
<p>AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS. Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. (708) 424-8654 (773) 581-8654</p>	<p>MISCELLANEOUS</p> <p>Moteris ieško darbo. Gali prižiūrėti senelius ir gyventi kartu. Turi geras rekomendacijas. Skambinti Ramytei, tel. 773-376-2723.</p>
<p>TAISOME SKALBIMO IR DŽIOVINIMO, MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS. H. Deckys Tel. 773-585-6624</p>	<p>HOUSE FOR SALE Oak Lawn, IL 4 bedrm. 3 baths; fam. room; large great rm; swimming pool/hot tub; can be related living. Very reasonable taxes. \$178,900. Tel. 708-424-3043.</p>
<p>A Russian restaurant in Rosemont, IL is looking for a professional restaurant cook or chef. Must speak Russian. Call John or Gregory between 12 noon & 6 p.m., tel. 847-824-3070.</p>	<p>Ieškau darbo prie namų remonto. Dažau, ključiuju plyteles, įdedu "dry walls", glaistau (spaključiuju). Turiu darbo leidimą. Skambinti Sergejui, tel. 773-471-5457.</p>
<p>TRANSPAK įstaiga atidaryta KETVIRTADIENIAIS iki 7 val. vakaro Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Baldai ir komercinės siuntos. P pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas. Įstaiga Floridėje: vedėja Vida Meiluvienė Tel.: d. (813)360-9881, n. (813) 360-1364. TRANSPAK, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629 Telefonas: (773) 838-1050 Atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-24-27, 26-28-27</p>	

direktorius A. Brukas žurnalistams pareiškė, kad visuose pasaulio žemynuose didėjantis miškų nykimas, jų kirtimas, besaikis panaudojimas dirbama žemei, pievoms, pramonės poreikiams yra skaudi pasaulinė problema. Kai mažėja miškų žaliųjų plotai, nuklenčia gamta, vygrėja ekologinė pusiausyba.

Gerėsnė padėtis Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse. Per pastaruosius kelis dešimčius Lietuvoje miškų plotai gerokai padidėjo, miškai pradeda atsodinti, žemdirbystei netinkamos ir nederlingos žemės. Gerėsnė taip pat lietuviško miško kokybė, — jie tankesni, priaugina daugiau medienos. Jei vienas hektaras miško Vakarų šalyse turi tik 110 kubinių metrų medieną, tai Lietuvoje — daugiau kaip 180. Šiuo požiūriu tarp kitų pasaulio valstybių Lietuva yra antrajame dešimtuoke. Del kenkėjų, medžių ligų Lietuvoje taip pat išnyksta mažiau miškų negu Lenkijoje, Vokietijoje, kitose kaimyninėse šalyse. Gerėsnė ir lietuviškų miškų biologinė įvairovė, vyrauja mišrus miškai.

Algimantas Antanas Naujokaitis

• **Vieksniai.** Lapkričio 23 d., Vieksnių klebono Mykolo Petrausko maloniai po sumos pakviesti, į Caritas moterų surengtą popietę susirinko apie 40 garbaus amžiaus Vieksnių gyventojų. Klebono pasakojimo apie savo vaikystę paskaitinti bei Caritas pirmininkės žmonės Raskaukienės paraginti, žmonės pasakojo apie savo gyvenimo džiaugsmus ir rūpesčius, deklamuavo savo sukurtus, deklaravo savo smurkus ir iš vaikystės atmintyje išlikusius eilėraščius, dainavo dainas, dalijosi prisiminimais iš tremties laikų. Garbaus amžiaus žmonėms, kurių daugelis jau vieniši, ši popietė buvo tikra bendravimo šventė.

• **Kvėdarna.** Gruodžio 7 d. Kvėdarnoje (Šilalės r.) vyko Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo atlaidai. Sumos šv. Mišias aukojo Telšių vyskupas Antanas Vaičius drauge su generalvikaru mons. J. P. Gedgaudu bei kurijos kancleriu kun. D. Stulpiņu. Pamokslą pasakė Šilalės dekanas kun. P. Merliūnas. Po sumos vyskupas pašventino 26 vietų senelių namus, tarė žodį susirinkusiems tikintiesiems, aplankė senelius.

• **Klaipėda.** Lapkričio 30 d. Telšių vyskupas Antanas Vaičius iškilmingai pašventino Kristaus Karaliaus bažnyčios priestatą-presbiteriją, Lurdo Švč. Mergelės Marijos statulą, grota ir kitas neseniai pastatytas patalpas. Drauge su kitais šioje bažnyčioje dirbusiais bei dirbančiaisais kunais, ganytojas koncelebrau sumos šv. Mišias.

• **Marijampolė.** Šv. Ark. Mykolo parapijoje rengiamasi naujametiniam Taizė susitikimui. Į susitikimą planuoja vykti autobusas maldininkų. Kaip ir kiekvienais metais pasirėngimui vadovauja kun. Paulius Chudzik, MIC. Jau du mėnesiai kas antrą sekmdienį jaunimas renkasi kartu pagiedoti, skaitomas ir nagrinėjamas Šv. Raštas.

A.A. VLADUI VELŽAI ANAPUS SAULĖS IŠKELIAVUS

Vladas Velža

1997 m. lapkričio 28 d. Vilniuje mirė čikagiečiams, losangeliečiams ir platesnei Amerikos lietuvių visuomenei pažįstamas visuomenininkas Vladas Velža. Urna su jo pelonais gruodžio 27 d. buvo palaidota Los Angeles priemiestyje Culver City Sv. Kryžiaus kapinėse. Čia palaidota 1995 m. mirusi jo žmona Eleonora, čia prisikėlimo dienos laukia daugybė kitų lietuvių.

Esu vienas tų, kuriam su velioniu teko daug bendrauti ir bendradarbiauti, kai jis buvo pilname intelektualiniame ir fiziniame stiprume, ryšiai nenutrūko ir vėliau. 1996 m. nuvyko aplankyti Lietuvą ir nutarė ten pasilikti. Apsigyveno Vilniuje, pensininkų pensionate. Artimiesiems pareiškė savo valią, kad miręs būtų palaidotas šalia savo žmonos Amerikoje, kur įsitvirtinuos ir jo dukterų šeimos.

Su mirtimi subalansuojamos ir užverčiamos žmogaus gyvenimo asmeninės atsakomybės knygos. Ir čia jau lygioje plotmėje atsistoja turtingas su neturtingu, didžiai mokytas su mažai mokytu, laurų vainikais papuoštos ir nuogos galvos. Dabar vertybių matais tampa neturtingos našlės skaitikai, Evangelijos nuostata — „iš to, kas daugiau turi, daugiau bus ir pareikalauta“ ir palaiminimai Kristaus pamokslu nuo kalno. Į balanso pozityvą priimami tik tikri pinigai. Netikri pinigai, nors gyvenime nešę garbę, šiame balanse patenka į negatyvą.

Vladas Velža, kurį pažinau, buvo tikras žmogus ir visada mokėjo tikrais pinigais. Jis gausiai mokėjo ir savo šeimai, ir artimui, ir savo tautai. Jo šeimos įsikūrimo pradžia šiame krašte nebuvo lengva. Iš Europos atvykęs į Čikagą, kaip ir daugelis kitų, pirmuosius dolerius uždirbo anais laikais garsiose Čikagos skerdyklose. Paskui išmoko mūrinių amato ir tame sunkiame darbe išsilaukė iki pensijos. Tada persikėlė į Kaliforniją.

Sunkiai dirbdamas, su žmona sugebėjo ne tik išlaikyti ir išmokslinti trijų dukterų šeimą, bet ir stambia duoklę atiduoti visuomeniniam darbui. Gyvendamas Čikagoje jis veikė BALFe, Lietuvių agronomų draugijoje, daug dirbo Lietuvių fondo labui, bet didžiausią duoklę atidavė Lietuvių Bendruomenei. 1974 m. buvo išrinktas didžiausios visoje Amerikoje Marquette Parko LB apylinkės pirmininku. Šioje apylinkėje prieš jo išrinkimą, 1973 m., LB Tarybos rinkimuose balsavo 2,008 asmenys ir buvo surinkta 1,808 doleriai solidarumo aukų. Dabartinio dolerio vertė būtų 12-15,000 dolerių suma. Tos apylinkės ribose veikė 5 liutuanistinės mokyklos, vyko gyvas kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas, iš dalies teko rūpintis ir Lietuvių operos išlaikymu. Visuose tuose darbuose plūso Vladas Velža. Jam teko susidurti ir su nemalonumais,

kuriuos dažnai patiria idealistai visuomenininkai. Mat kai kurie ambicingi veikėjai, pralaimėję 1973 LB Tarybos rinkimuose, pradėjo kelti Marquette Parko apylinkės valdybai nepagrįstus reikalavimus. Vladas Velža, šiaip jau kompromisų žmogus, ir jo valdybai reikalavimams nusileisti nesutiko. Nieko nelaimėję ir aukštesniosiose LB instancijose, šie žmonės įkūrė vadinamą „registruotą bendruomenę“ ir pradėjo LB-nės griuonamąjį darbą. Griovė ištvėrimai, bet nesekmingai.

Velžų šeimai 1980 m. persikėlus į Kaliforniją, Vladas savo visuomeninę veiklą tęsė ta pačia energija. Dabar apie jo veiklą gali kalbėti iš tiesioginės patirties. Čia jis vėl BALFo darbuotojas, Lietuvių fondo ir Lietuvių informacijos centro rėmėjas ir LB Santa Monica apylinkės pirmininkas. Pradėjus šlubuoti sveikatai, iš pirmininkų pasitraukė, bet liko kontrolės komisijoje ir apylinkės veikloje dalyvavo tuo pačiu pasišventimu.

Jam būnant pirmininku, apylinkėje buvo sustiprinta politinė talkos Lietuvai veikla. Prie apylinkės valdybos veikė „Tapkime Lietuvos laisvės knygnešiai“ ir „Politinės komisijos“ padaliniai, kuriuose Vladas dirbo dideliu pasišventimu. „Knygnešiai“ stengėsi į okupuotą Lietuvą infiltruoti išėjusių knygų, daugiausiai per vykstančiuosius į Lietuvą, o politinė komisija kartu su apylinkės valdyba rėmė visas Lietuvos laisvinimo iniciatyvas. Velža pats rašė ir kitus ragino rašyti laiškus ir siųsti telegramas į Vašingtoną, paremiant kongresines rezoliucijas; organizavo Lietuvos reikalais parašus po įvairiomis pečiųėmis. Jam pasisekė susikalbėti su nelabai lietuviams palankiais amerikiečių Šv. Monikos parapijos kunigais ir du kartus gauti leidimą sekmadeniais rinkti parašus prie bažnyčios. Vieną kartą, kai buvo stengiamasi paveikti sovietų valdžią, kad grąžintų iš ištremimo vysk. Julijoną Steponavičių, ir antrą kartą, kad tikintiesiems grąžintų Taikos Karalienės bažnyčią Klaipeidoje. Abu kartus buvo surinkta po kelis šimtus amerikiečių parašų. Velža stengėsi, kad kaip nors susigiminiuotų lietuvių Šv. Kazimiero parapija su Šv. Monikos amerikiečių parapija, kurios ribose gyvena

nemažai lietuvių. Amerikiečiai kunigai didesnio palankumo nerodė, tačiau vieną kartą sutiko pamokslu metu trumpai prisiminti Lietuvą ir leisti lietuviui solistui pagiedoti porą lietuviškų giesmių. Pamaldų dalyviai buvo sužadėti solisto Antano Polikaitis giedojimu. LB apylinkės pirmininko V. Velžos laišku lietuviškais klausimais gan dažnai pasirodydavo vietos dienraštyje „The Evening Outlook“.

Vladas Velža darbus Lietuvai ir lietuvių solistui pagiedoti porą lietuviškų giesmių. Pamaldų dalyviai buvo sužadėti solisto Antano Polikaitis giedojimu. LB apylinkės pirmininko V. Velžos laišku lietuviškais klausimais gan dažnai pasirodydavo vietos dienraštyje „The Evening Outlook“.

Lietuviškąjį rūpesčiai Vladas Velža nulydėjo ir į išsilaisvinusią Lietuvą. Kiekvieną kartą nuvykęs į Lietuvą jį aplankydavau, ir jis reikšdavo norą koku nors būdu įsiterpti į Lietuvos gyvenimą. Vis prašydamas surišti jį su LB atstovu Lietuvoje Juozu Gaila, kad galėtų gauti kokių nors pavedimų. Bet jo sveikata silpo. Kai šių metų lapkričio mėnesį apsilankiau pensionate Vilniuje, nebesustikome. Jis buvo ligoninėje.

Vladas Velža buvo idealistas visuomenininkas. Iki pat savo gyvenimo pabaigos norėjo būti naudingas Lietuvai ir lietuviams. Ištikimybė šeimai lėmė, kad išreikšė norą po mirties būti grąžintas Amerikon ir palaidotas šalia žmonos, ir kad tėvų kapas būtų toje žemėje, kurioje šaknis įleidę dukrų šeimos.

Velionio laidotuvėse dalyvavo per 70 losangeliečių. Laidotuvių apeigoms vadovavo naujasis vikaras kun. Stanislovas Anuzis, prisiminimais apie tėvą pasidalijo dukte advokatė Nijolė Trečiokienė, su dideliais sentimentais senelį prisiminė jau suaugę anukai. Gražiai atliktomis giesmėmis su velioniu atsiveikino solistas Antanas Polikaitis ir Rimtautas Dabšys ir muzikas Viktoras Ralys. Atsisveikinimo kalbas priedobė pasakė LB Santa Monica apyl. pirm. Gražutė Sirutienė, BALFo tarybos pirmininkas Rimtautas Dabšys ir LB Vakarų apygardos pirm. Zigmas Viskanta.

Visi buvę Vlados Velžos bendradarbiai reiškia užuojautą dukroms Inai, Gražinai ir Nijolėi ir jų šeimoms. Dukros gauti didžiulius, kad turėjo tėvą, kuris iškeliaudamas už saulės paliko mums šviesius prisiminimus žemėje ir pasistatė „tvirtesni už varį“ gerų darbų nenykstantį paminklą.

minimus žemėje ir pasistatė „tvirtesni už varį“ gerų darbų nenykstantį paminklą.

*Pėdas užpusto ne smelis, bet laikas.

*Nuolat dejuodamas, savo gyvenimo nepalengvinsi.

Juožas Kojelis

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS FONDAS
LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION
1107 PINEWOOD DRIVE NEW GRAND RAPIDS MI 49544-7889
PO BOX 140796 GRAND RAPIDS MI 49514-0796
PHONE 616-791-7333 FAX 616-791-7886

AUKOS PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBOS DARBAMS, PLB LITUANISTIKOS KATEDRAI (STASIO BARZDUKO STIPENDIJŲ FONDUI) ILLINOIS UNIVERSITETE ČIKAGOJE, LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJAI, PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMUI, PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESUI, KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETUI, VILNIAUS UNIVERSITETUI, VILNIAUS TECHNIKOS UNIVERSITETUI, VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETUI KAUNE, PROF. RIMO VAICAČIO STIPENDIJŲ FONDUI, DR. STASIO BAČKAIČIO KTUAFT STIPENDIJŲ FONDUI, LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJAI PER BRONIAUS BIELIUKO STIPENDIJŲ FONDA, „PASAULIO LIETUVIO“ ŽURNALUI, ROMO VIESULO ATMINIMO FONDUI IR KITIEMS TIKSLAMS, GAUTOS PER PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS FONDA

Nuo 1997 m. balandžio 1 d. iki 1997 m. lapkričio 30 d.

- \$6,000 Lietuvių fondas, Lemont, IL;
- \$2,000 Vacys R.Garbonkus, Burr Ridge, IL; Lithuanian Citizens Society of Western Pennsylvania, c/o Vito A.Ycius, Pittsburgh, PA;
- \$766 Baniūtė Kronienė, Clarendon Hills, IL.
- \$395 Maria ir Vytautas J.Černiai, Wyncote, PA;
- \$375 Viktoras ir Vida Klemai, Newark, DE;
- \$300 Rimas Vaicaitis, Stony Point, NY;
- \$250 Aušra Babickas, Richmond Heights, OH; A. ir R.Marchertas, St.Charles, IL; Aloizas Rūta, Toronto, Ont., Kanada; Gediminas Balandas, Warren, MI;
- \$200 St. Prakapas, Toronto, Ont., Kanada;
- \$190 Kazys Stašaitis, Redford, MI;
- \$170 Vida Meilus, St.Pete Beach, FL;
- \$150 John ir Rima Bačanskai, Hillsboro Beach, FL; Aldona Bačkaitis, Great Falls, VA; Danguolė ir Stanley Šūrantas, Rockford, IL;
- \$122 JAV LB Ohio Apygarda, c/o Pranas Joga, Akron, OH;
- \$103 Antanas Šeduikis, Brockton, MA;
- \$100 Roma ir Rimas Česonai, Fishers, IN; K.P.Devenis, Waltham, MA; Aldona Daukantas, Wallington, NJ; Petras Gruodis, Chicago, IL; Aleksandra Kašubienė, New York, NY; dr. Petras Kisielius, Cicero, IL; Viktorija Kregždė, Bridgewater, NJ; prel. Jonas Kucingis, Los Angeles, CA; LB Great Neck apylinkė, c/o Henry Miklas, Great Neck, NY; Povilas Mikšys, Juno Beach, FL; kun. Antanas Rubšys, Bronx, NY; Pranas Pargauskas, Otterville, Ont., Kanada; Dalia Šlenienė, Lemont, IL; Ada Suktus, Beverly Shores, IN; Kazys ir Gabrielė Varnelis, Stockbridge, MA; V.Z.Viskanta, Rolling Hills Estates, CA; Walter Klosis, Maspeth, NY;
- \$80 Liudas Tamošauskas, Toronto, Ont., Kanada;
- \$75 Vincas Šalčiūnas, Port St. Lucie, FL;
- \$52.50 Eugene Abromaitis, Toronto, Ont., Kanada; M.Harry Dace, Alvin, TX; Theodora Goberis, Norwich, CT; Jadvyga ir Bronius Jankauskai, Chicago, IL; Gloria Kivytaite O'Brien, Westwood, NJ; LB Cape Cod apylinkė, c/o Irena Jansonas, Osterville, MA; LB East Chicago apylinkė, c/o Birutė Vilutienė, Schererville, IN; Aldona ir Marius Marijošiai, Port Washington, NY; Vita ir Vidmantas Matušaitis, Livingston, NJ; P.Norvilas, Chicago, IL; Stanley Patrick, Port Richey, FL; Ona ir Viktoras Samatauskai, North Port, FL; Laima Šileikis-Hood, New York, NY; Kęstutis Skrupskelis, Wagener, SC; Kęstutis ir Birutė Tautvydai, Lake Elmo, MN; Jurgis Valaitis, Fairfield, CT; P.V.Vygantas, Dallas, TX;
- \$45 Ina ir Pranas Gvildžiai, Staten Island, NY;
- \$40 dr. Jūratė Elena Raulinaitis, San Francisco, CA; dr. Vitolis E.Vengris, Reston, VA;
- \$30 J. ir A.Daugvila, Beverly Shores, IN; A., E., ir I.Lesevičiai, Chicago, IL; Antanas G.Razma, MD, Palos Park, IL;
- \$25 Nida Angeliadis, Huntington, NY; Kazys ir Birutė Bačanskai, Dorchester, MA; Vanda Bagdonas, Daytona Beach Shores, FL; Frank ir Stella Baldauskai, Cuyahoga Falls, OH; Daiva ir Arvydas Barzdukai, Falls Church, VA; Frank Bobbin, Springfield, MA; Arūnas Brazdžionis, Los Angeles, CA; Algimantas Braženas Royal Oak, MI; Valerija Čepaitienė, Chicago, IL; Juozas Gailevičius, Baltimore, MD; Ona ir Albinas Garūnas, Willowbrook, IL; Ona Girmius, South Boston, MA; Rūta ir Vytautas Grauzinis, Elgin, IL; Antanas Januška, Milton, MA; Elena Jasaitienė, St. Petersburg, FL; Irena ir Viktoras Kirkyla, East Northport, NY; Petras ir Jadvyga Kliorys, Euclid, OH; M.D.Mackiala, Gulfport, FL; V.Majauskas, Tequesta, FL; Vytautas Maželis, Ridgewood, NY; Henry Miklas, Great Neck, NY; LB East St. Louis apylinkė, c/o Vytautas Gavelis, Collinsville, IL; Petras ir Angelė Narkevičiai, Somerville, MA; Marija Noreika, Putnam, CT; kun. Jonas Pakalniškis, Little Neck, NY; Regina ir Alfonsas Petrutis, West Hyannisport, MA; Mindaugas A.Senulis, New York, NY; Juozas Vadopalas, Downers Grove, IL; E. ir M.Valeškos, Rochester, NY; Daiva Babickas Veršelis, Natick, MA; Alma Vilkaitė-Stockienė, Glendale, CA; Augustinas ir Danutė Virkūčiai, West Hartford, CT; Antanas Zailskas, Cicero, IL; M.Giedrė Zumbakis, Chicago, IL; Edward Zunaris, Wollaston, MA; Leo Bagdonas, Sunny Valley, OR; Danutė Giedraitis, Los Angeles, CA; Vytautas Jonaitis, Grand Rapids, MI;

Nuotr. Jono Tamulaičio

A.†A. ONA J. BERTAŠIENĖ Mainelytė

Gyveno Worth, IL, anksčiau Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1998 m. sausio 7 d., 6:45 val. vakaro sulaukusi 98 metų.

Gimė Lietuvoje, Rokiško apskrityje, Būtenų kaime. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: dukterys — Sigitą Uzupienė, zentas Juozas, Nijolė Maskaliūnienė, zentas Leonas, anūkas Linas Maskaliūnas; pusseserė Emma Kolba ir kiti giminės Lietuvoje.

Velionė buvo žmona a.a. Jono. Velionė pašarvota ketvirtadienį, sausio 15 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.)

Laidotuvės įvyks penktadienį, sausio 16 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulaičio mišijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Tautinėse lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Lietuvos Našlaičių globos komitetui.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: dukterys, zentai, anūkas ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

A.†A. Dr. VYTAUTUI RĖKLIUI

iškeliavus į Amžinuosius Namus, žmonai VILMAI, dukrai DALIAI su šeima reiškiamie širdingą užuojautą.

Jonas ir Antanina Rejeriai

Mylimai Mamytei ir Močiutei

A.†A. STASEI LANIAUSKIENEI RUMŠIENEI

iškeliavus Amžinybėn, sūnui VACLOVUI ir jo žmonai ALFONSAI, dukrai ELENAI OLŠAUSKIENEI ir jos vyriui EDUARDUI, bei jų giminėms ir artimiesiems, reiškiamie nuoširdžią užuojautą ir kartu liudime.

Teresė Sakalauskienė

Rūta, Danutė ir Vacys Jakovickai

Panevėžiečių klubo aktyviam nariui

A.†A. MARIJONUI OSTRAUSKUI

mirus, sūnui ALGIRDUI OSČIUI ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Panevėžiečių klubas

- \$17 Balyš Kondratas, Quaker Hill, CT; Joseph Kučinskas, Dowagiac, MI; Victor ir Ona Šilenai, Euclid, OH; D. ir Indrė Tjūnėliai, Buffalo Grove, IL;
- \$15 John Bezyr, Winnipeg, Man., Kanada; dr. Peter Iron Jokubka, Chicago, IL; Dalia R.Saulys, Chicago, IL;
- \$10 Renata Alinskienė; Ona ir Bronius Balčiūnai, Manahawkin, NJ; Astra ir Kęstas Bileriai, Huntington, NY; Joseph Keys, Alexandria, VA; Rev. Rapolas Krasauskas, Putnam, CT; Antony F.Kveselis, New Britain, CT; Vytautas Matulionis, Cleveland Heights, OH; Jonas Pleiryš, Chicago, IL; Petras ir Audronė Treškos, Grand Rapids, MI; Edward ir Marcella Valeškos, Rochester, NY; Juozas Žadeikis, Chicago, IL; Ruth A.Wallash, Aldan, PA;
- \$5 M.Boreišis, Phoenix, AZ;
- \$3 Katherina Rhoda, Bethlehem, NH;
- \$2 Elena Narbutaitė, Montreal, PQ, Kanada.

PLB fondo vadovybė (direktoriai Vytautas Kamantas, dr. Petras Kisielius, Kazys Laukaitis, dr. Edmundas Lenkauskas, Juozas Lukas, dr. Antanas Razma, Jonas Treška Jr., ir teises patarėjas Saulius Kuprys) labai dėkoja visiems aukotojams už aukas ir prašo Jūsų paramos PLB fondo ateities darbams. Visos aukos gali būti nurašomos nuo JAV pajamų mokesčių, Federal ID No. 39-3097269. Prašom čekius rašyti ir aukas siųsti:

LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION P.O. BOX 140796, GRAND RAPIDS, MI 49514-0796, USA.

Juozas Lukas, PLB fondo išdirininkas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Romoje susipažinę, Čikagoje po daug metų vėl susitikę (iš kairės): Čikagos arkidiecezijos arkivysk. Francis George, OMI, ir t. marijonų Šv. Kazimiero provincijos provincionas kun. Donaldas Petraitis, MIC.

Išrinktas Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus į Čikagą atskrenda sekmadienį, sausio 18 d., 4 val. p.p. KLM oro linija, skrydis 611, O'Hare International Terminal Nr. 5.

38-tas „Lietuvos prisiminimų“ pokylis, š.m. vasario 1 d. vyks Martiniuke pokylių saleje. Susidomėjimas šiuo renginiu visuomet esti didelis, todėl rengėjai — Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygarda kviečia visus iš anksto užsitikrinti vietas. Apie dalyvavimą praneškite telefonu šioms pokylių ruošos komiteto narėms: E. Ozelis, tel. 773-254-7553. Ellie Kasputis — 773-735-4614, Mary Kinčius — 773-927-4990 arba Aušra Padalino — 773-767-2400. Visi kviečiami.

Sausio 18 d., tuoj po Mišijų Pal. Jurgio Matulaičio misijoje (apie 12 val.), Pasaulio lietuvių centro didžiojoje saleje galėsime pasivaikinti skaniais cepelinais, kava ir pyragaičiais.

JAV LB Lemonto apylinkės valdybos ruošiamas Lietuvos Nepriklausomybės šventės paminėjimas bus vasario 15 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre. Siemet sukanka 80 metų, kai Vilniuje 1918 m. vasario 16 d. buvo pasirašytas Lietuvos Nepriklausomybės aktas.

Lietuvos garbės generalinis konsulas Vaclovas Kleiza pasakys pagrindinę kalbą Cicero apylinkės ruošiamame Lietuvos Nepriklausomybės šventėje vasario 8 d., sekmadienį, Šv. Antano parapijos saleje. Minėjimą rengia Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkė ir ALTO Cicero skyrius.

Akademinio Skautų sąjūdžio Studijų dienos š.m. balandžio 3-5 d. vyks Resurrection Center, Woodstock, IL. Studijų dienų tema: „Draugystė — Dievui, Tėvynei, artimui“. Visi ASS nariai ir kandidatai kviečiami. Prašoma registruotis iki š.m. vasario 3 d. pas fil. Ramoną Kaveckaitę, tel. 708-499-0687. Informacijai kreiptis į Studijų dienų koordinatore fil. dr. Viliją Kerelelytę, tel. 708-594-0400. Plačiau informacija bus išspausdinta „Skautybės kelias“ skyriuje š.m. sausio 21 d.

Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje sekmadienį, sausio 18 d., 12:30 val. p.p. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje ruošia Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos minėjimą. Visi kviečiami. Kadangi bus teikiami ir pietūs, prašoma iš anksto apie dalyvavimą pranešti Ramūnui Buntinui, tel. 630-969-1316.

„RATUKAI REMIGIJUI“ VAJUS

Angelė ir Jonas augino sūnų ir dvi dukreles. Nuėję į vaikų namus, parsivedė berniuką, bet vaikai sakė, jog tuose namuose matę kitą berniuką, kurį jų šeima taip pat turėtų pasiimti. Tai buvo penkerių metų Remigijus, berniukas, turintis galvutę, kūnelį ir dešinę rankytę. Viskas. Nebuvo nei kairės rankos, nei kojų. Nežinia, koks būtų buvęs Remigijaus likimas, bet Angelės ir Jono šeimoje jis klesti.

Angelė ir Jonas negali girtis prabanga, nei ypatingai gera sveikata, bet jų širdies didumo galėtų pavydėti ne vienas, šiaip viskuo kitu apsirūpinęs. Angelė dirba gailėtingąja sesele ligoninėje ir tomis savo žiniomis talkina vasaros stovykloje. Prieš keletą metų viena stovyklaujanti mergytė pasakė: „Jūs esate gera seselė, bet būtumėte man dar geresnė mamytė“. Pasirodo, mergytė esanti našlaitė. Ji ir jos trys sesutės patalpintos skirtingose prieglaudose. Jonas jau suabejojo, ar jų ankštame butelyje sutilptų daugiau vaikų, bet pasidavė žmonos ir vaikų prašymams. Taip dar keturios mažos sesytės rado šilumą ir prieglobstį Angelės ir Jono šeimoje.

Su šia šeima „Saulutė“ susipažino prieš ketverius metus. Laikas bėga, vaikai auga. Laikas Remigijui įtaisyti jo poreikiams pritaikytą kėdę ant ratukų („wheelchair“).

Gruodžio mėnesį, atsivėlę, gausiu renginiu bei organizacijų Kūčių skaičių, „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, neruošė tradicinio prieškalėdinio koncerto. Tačiau šį kartą ruošiamas pokalėdinis renginys, kuriuo pradedamas vajus surinkti lėšų įtaisyti Remigijui kėdę su ratukais.

Spalio mėnesį sukako 50 metų nuo Stutthofo koncentracijos stovykloje kalinto mūsų žymaus rašytojo, dramaturgo Balio Sruogos mirties. Sruoga dirbo Vilniaus universitete, kūrė poeziją ir dramas. Yra išleidęs ir vaikams skirtų knygų. Jo lyrikoje daug liaudies poezijos bruožų. Sruogos kūryba randama pritaikytą prie muzikos, pvz., dainoje „Mano sieloi šiandien šventė“, operų arijose „Jūratė ir Kastytis“ bei „Radvila Perkūnas“. O koncentracijos stovyklos vargūose istengė parašyti lyrinę dramą ir dvi komedijas. Eilėraštyje „Numylėta, numylėta, tu, žemele“, jis išreiškia savo meilę žemei, stebėdamas kaip „pražūdo žemė gyvais katroliais“, kaip „rūgiai rasotom žarijom žiūr“. Dramose Sruoga semiasi iš istorijos, vaizduodamas kunigaikščius, karalius, bet parodydamas juos, kaip gyvus žmones.

Koncentracijos stovykla palaikė Sruogos sveikatą. Kai nualinti kaliniai buvo varomi žiemą, jis krito ir pasiliko be sąmonės guleti sniege. Sruoga palaidotas Rasų kapinėse. Prieš mirtį spejo parašyti koncentracijos stovyklos prisiminimus knygoje „Dievų miškas“.

Balio Sruogos minėjimo programoje rašytoja Nijolė Jankutė-Užubaliene apibūdins jo gyvenimo kelią. Visiems gerai žinomas, sodraus balso aktorius Juozas Raudonis ir amerikiečių teatruose pasirodanti, tik ką grįžusi po gastrolių su Bostono teatro trupe, aktorė Audrė Budrytė perteiks raštų ištraukas. Išgirsime Madison, Wisconsin, gyvenančią, jauną šeimą auginančią, profesionalią fleitistę Astą Šepetytę, kuri ne kartą buvo kviesta koncertuoti Wisconsinso gubernatoriaus rūmuose. Jai akompanuos, savo asmeniškumu kulumu bei paslaugumu pasi-

žymėjęs, pianino technikos virtuozas Manigirdas Motekaitis. Išgirsime dvi neabejotino talento studentes iš Lietuvos Muzikos akademijos — smuikininkę Uliją Rekašūtę ir pianistę Liną Sidabraitę. Esame laimingi, kad dailininkė Rasa Sutkutė vėl sutiko papuošti sceną, kad popietė būtų maloni ir ausiai, ir akiai.

Balio Sruogos minėjimas — sekmadienį, sausio 25 d. 3 val. p.p., Jaunimo centre, tai ne sausos duonos pluta, o tortas su dangiškais migdolais. Nors Balio Sruogos nebėra mūsų tarpe, jo kūryba randa atgarsį mūsų sieloje.

„Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, kviečia visus į kūrybos puotą, o savo atėjimu paremsite įtaisymą ratukų Remigijui.

Indrė Tījūnelienė

„DAINA“ DAINUOJA, „DAINA“ GIEDA

Vasarai dar nepasibaigus, rugsėjo pirmą savaitę pažįstami veidai rinkosi Pasaulio lietuvių centre mažojoje saleje. Jų tarpe pasirodė ir naujų veidų. Su dideliu entuziazmu dainaviečiai rinkosi į sezono pirmąją repetitiją. Ta repetitija nebuvo labai „darbinga“, kadangi visi norėjo pabendrauti ir pasidalinti išpuodžiais po vasaros atostogų, susipažinti su naujais ansambliciais.

Taciau su antrąja repetitija prasidėjo rimtieji darbai (kas antradienį ir kartais dažniau). Valdybos vairą perėmė Tadas Stropus. Budamas pirmininku, jis energingai įpareigojo valdybos narius imtis iniciatyvos, kad ansamblis liktų stiprus ir darbštus. Šiuo metu be pirmininko valdybą sudaro: vicepirm. Jeronimas Gaižutis, sekr. Kastytis Šoliūnas, izd. Aldona Urbiėnė ir nariai: Krista Šilimaitytė, Aušra Petry, Danguolė Ilginytė. Muzikos vadovas ir dirigentas — Darius Polikaitis.

Ansamblis šiuo metu sustiprėjęs, padidėjęs, turi naujų narių. Visus jungia meilė lietuviškai dainai ir giesmei. Darbo yra daug — reikia pasišventimo ir išpareigojimo. „Dainava“ šiuo metu uoliai ruošiasi religiniam koncertui, kurio tikslas prisiminti tuos, kurie žuvo už Lietuvos laisvę, ypač sausio 13-tosios aukas. Todėl koncertas ir rengiamas artimą datą, sausio 18 d., Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Parapijos klebonas kun. Jakaitis su entuziazmu priėmė ansamblių po parapijos pastogę šiam koncertui, pritardamas ansamblio idėjoms. Ansambliui, aišku, tai buvo labai dziugu.

Koncertas bus įvairus. Bus giedamos giesmės lietuvių ir lotynų kalba — jų tarpe anglų

Seselių kazimieriečių 90 metų įkurimo sukakties proga Sv. Kazimiero vienuolyne apsilankę (iš kairės): JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininke Birute Vindašienė, vienuolyne generale vyresnioji ses. Marilyn Kuzmikus, SSO, Čikagos arkivyskupijos pietvakarių vikarijos vyskupas John R. Gorman, Svc. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Michael T. Yakaitis, STD, Vilniaus universiteto Istorijos mokslų profesore dr. Aldona Vasilauškiene.

kompozitoriaus John Rutter „Requiem“, kuris galima sakyti, yra centrinis šio koncerto kūrinys. Trumpai apibūdinant šį veikalą — tai yra švelnus, raminantis, susikaupimo ir susimąstymo kūrinys. Tokia ir yra dirigento Dariaus Polikaitio vaizduotė šiam koncertui — noras suteikti klausytojams progą prisiminti tuos, kurie aukojo gyvybę už kitus ir pamąstyti apie mūsų visų pašaukimą mylėti ir aukotis Dievui, artimui bei tėvynei. Koncerte bus proga išgirsti soprana sol. Virginiją Bruozytę-Muliolienę iš Clevelando, kuri mieliai sutiko dalyvauti.

Vargonuos Manigirdas Motekaitis, kuris jau senokai akompanuoja ansambliui repetitijų metu. Taip pat bus ir orkestrantų palyda.

Ansambliciai nuolat aukoja savo laiką, grįžę iš darbų, kad ansamblis ir lietuviška dvasia išsivijotų neužgestų. Dirigentas nenuilstamai dirba, ruošdamas ansambli koncertui bei kitiems išpareigojimams. Pavasarį ansambliciai keliaus į Torontą atlikti programą „Tėviškes žiburiams“ — tad darbo netrūksta. Ansamblis tikisi, kad visi Čikagos ir apylinkių lietuviai atvyks šio koncerto pasiklausyti, įvertins jų darbo vaisių ir pastangas. Tikisi, kad jų giesmės duos progos kiekvienai širdžiai šilumos ir atsinaujinimo.

D. I.

„MARGUTIS II“ GUVUOJA

„Margutis II“ jau trečius metus zengia nepriklausomu keliu, kaip lietuvių balsas radijo bangomis Čikagoje ir jos apylinkėse. Per tuos kelis metus buvo pasiekimų, kol pagaliau radijo programa atsistojo

ant tvirtų pagrindų. „Margutis II“ pastoviai ir efektingai penkis kartus savaitėje, 8 val. vakaro, radijo bangomis ateina į mūsų namus. Be „Margučio II“ žinių, sunku jau įsivaizduoti Čikagos lietuvių gyvenimą, nes „Draugas“ nelabai pastoviai pristatomas į namus. Jei ne „Margutis II“, tai nežinotume laiku, nei kas svarbaus įvyko Lietuvoje, nei kas iš mūsų apleido šį pasaulį.

Šiais Naujaisiais metais, sausio 6 d. „Margučio II“ valdyba turėjo posėdį. Pirmininkė Marija Remienė pasiūlydė, kad „Margučio II“ programų vedėjų komanda puičiai dirba ir nėra priekaištų iš klausytojų, o tik susilaukiama gerų žodžių. Nesvarbu, kokie yra jų kiti darbai, „Margučio II“ radijo studijoje visada laiku prabyla Rytis Januška, Dalia Sokienė, po penktadieniais — Emilija Andriulytė.

Posėdyje dalyvavo visi valdybos nariai: Birutė Jasaitienė, Matilda Marcinkienė, Vaclovas Momkus, Bronius Siliūnas ir Dalia Sruogaitė. Iždininkė B. Jasaitienė pranešė, kad „Margutis II“ finansikai pastovūs, bet reikia nuolatinio budėjimo ir reaguavimo, nes ne visi atsiskaito laiku už savo skelbimus. Radijo stocijai sumokama laiku, už tai ganama nuolaida. Politinių žinių komentatorius Br. Siliūnas išsamiai renka svarbesnias žinias, o tas pareikalauja daug laiko. Reikia perskaityti nemažai spaudos, kad žinios būtų naujausios ir įdomios. Daug darbo valandų skiria D. Sruogaitė, tvarkydama „Margučio“ archyvą. Visas kasetes reikia perklausyti ir surašyti. Rasta medžiaga buvo netvarkyta daug metų. Jai rei-

kia tautos. Šiuo metu juosteles perklausyti sutiko Gintra Narienė. Sekretorė M. Marcinkienė tvarkingai visus pasisakymus ir nutarimus užrašo ir padeda įvairiuose reikaluose. Vaclovas Momkus ypač gerai ir sumaniai organizuoja pokylius. Ir šiame posėdyje jis išsipareigojo surengti „Margučio II“ pietus kovo 8 d. Jaunimo centre.

Kad „Margutis II“ ir toliau galėtų būti girdimas mūsų namuose, reikia jį nuolat remti. Todėl kovo 8 d. bus renginys ir tikime, kad radijo rėmėjai atvyks ir, kaip anksčiau, taip ir šį kartą, savo dalyvavimu parems „Margutį II“.

Be to, posėdyje visi valdybos nariai pasidžiaugė Valdo Adamkaus laimėjimu į Lietuvos Respublikos prezidento postą. Išrinktas prezidentas turi artimą ryšį su mūsų „Margučio“ nes praeityje šią radijo programą gelbėdavo iš finansinių sunkumų „Margučio II“ valdyba pasiuntė į Lietuvos specialų sveikinimą išrinktam prezidentui Valdui Adamkui.

„Margutis II“ valdyba dariniai dirba, o jo klausytojai ji remia, ir todėl ši radijo programa gyvuoja.

M. R.

SKELBIMAI

x Akt. Audrė Budrytė dalyvaus Balio Sruogos minėjimo programoje, sekmadienį, sausio 25 d., 3:00 val. p.p. Jaunimo centre. Bilietus iš anksto galima įsigyti „Seklyčioje“ Čikagoje ir „Lion Frame Gallery“, 216 Main, Lemont, IL. Visus nuoširdžiai kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

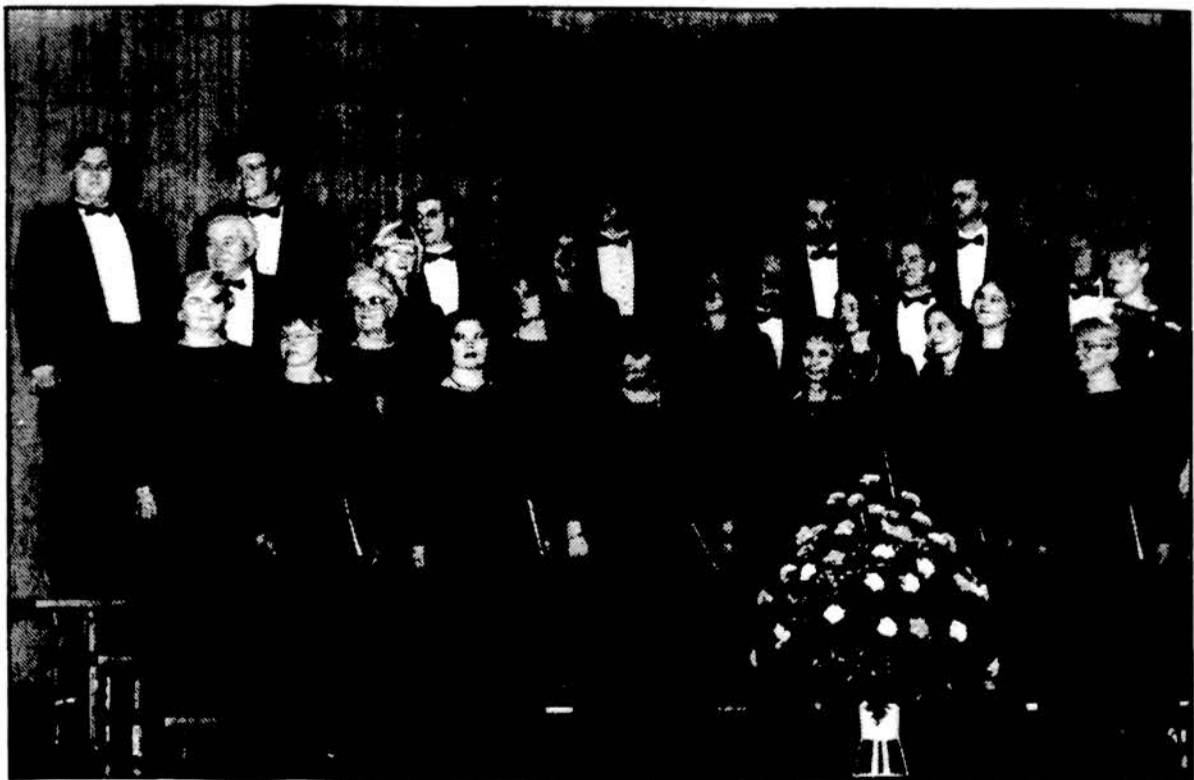
(sk.)

x Prof. Martin ir Patricia Trautrimas, Fremont, NE, dr. Betty R. Falkenstein, Minersville, PA, Eleanor Balsis, Minersville, PA, Alphonse A. ir Bernice K. Mikatavage, Minersville, PA, tai nauji Lietuvos našlaičių rėmėjai, kiekvienas atsiantes po \$150 — tai dar 4 našlaičiams bus lengvesnis gyvenimas. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.

(sk.)

x Chicago Lithuanian Women's Club, pirm. Irene Norbut, atsiantė \$300. Tai pradžiamis vieno jau globojamo našlaičio paramos kitiems metams, ir parama metams dar vienam našlaičiui. Dėkojame gerosioms Čikagos lietuvių moterims! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.

(sk.)

„Dainavos“ ansamblio dalis.

Nuotr. Jono Tamulaičio